

สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

วิทยานิพนธ์

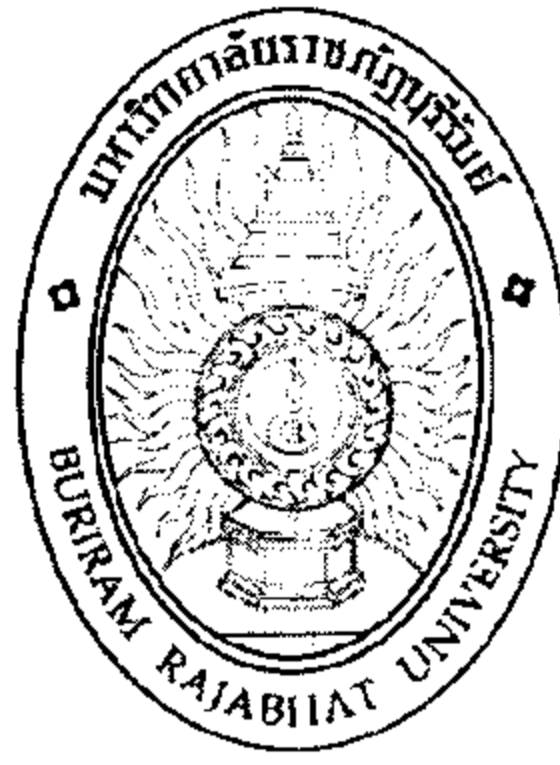
ของ

พิชชาภรณ์ แป้นเกตุ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

ตุลาคม 2559

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

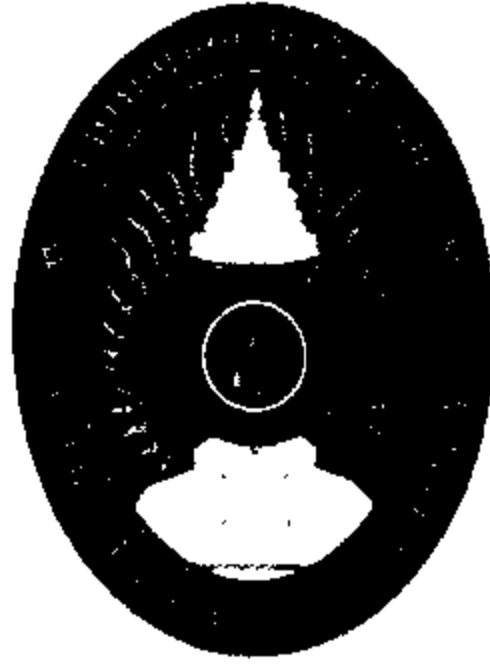
**State and Problem on Internal Quality Assurance of Schools
under Buriram Primary Educational Area Office 1**

Pitchaporn Panket

**A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the degree of Master of Educational Program
in Educational Administration**

October 2016

Copyright of Buriram Rajabhat University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางพิชชาภรณ์ เป็นเหตุ
กึ่งโดยแล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

คณะกรรมการสอบ

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์)

..... กรรมการ
(ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

..... กรรมการ
(ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม)
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

..... กรรมการ
(ดร.สิทธิชัย คีตัน)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นฤมล สมคุณา)

วันที่..... เดือน..... 19 ต.ค. 2559 พ.ศ.....

ชื่อเรื่อง	สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1		
ผู้วิจัย	พิชชาภรณ์ แป้นเกตุ		
ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์		ที่ปรึกษาหลัก
	ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม		ที่ปรึกษาร่วม
ปริญญา	ครุศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
สถานศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์	ปีที่พิมพ์	2559

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย 1) เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 2) เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 และ 3) เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

ระยะที่ 1 การสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามครั้งนี้ มีจำนวน 10 โรงเรียน ที่ไม่ผ่านการรับรองรอบสาม ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จำนวน 108 คนโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การสำรวจแนวทางการดำเนินการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเสนอแนะแนวทาง ครั้งนี้ประกอบไปด้วยผู้เชี่ยวชาญด้านการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน จำนวน 5 คน โดยใช้การคัดเลือก วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลมาจัดกลุ่มประเด็นสำคัญ จากนั้นสรุปเรียบเรียงถ้อยคำใหม่โดยการอภิปรายความแล้วนำมาทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ได้แก่ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

2. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ด้านที่มีปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ 1) ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และ 3) ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามลำดับ

3. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการดำเนินการอย่างจริงจัง มีการวางแผน กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีการนิเทศติดตามและพัฒนา มาตรฐานการศึกษาต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหา มีการวิเคราะห์ หากจุดอ่อน จุดแข็ง ก่อนการดำเนินงาน มีการสร้างความตระหนักและสร้างความเข้าใจอย่างแท้จริง ควรประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ได้รับทราบถึงการดำเนินงานและผลของการดำเนินการ และนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

TITLE	State and Problem on Internal Quality Assurance of Schools under Buriram Primary Educational Area Office 1		
AUTHOR	Pitchaporn Panket		
THESIS ADVISORS	Dr.Paopongpat Bunkanan	Major Advisor	
	Dr.Kitiwat Tuayngarm	Co-Advisor	
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration
SCHOOL	Buriram Rajabhat University	YEAR	2016

ABSTRACT

The purposes of this study were 1) to investigate the state and problem on internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1, 2) to study the problems on operating the internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1, and 3) to observe the ways of operating the internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1.

The sample consisted of 2 groups including,

Phase 1 :When surveying the opinion toward the state and problem on internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1, the respondents were 108 school directors and teachers chosen with purposive sampling from 10 school which did not pass the third round of quality assurance. The statistics employed to analyze data included frequency, percentage, mean, standard deviation.

Phase 2 :When surveying the way of operating the internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1, the samples elected were 5 experts on external quality assurance assessment. Data were analyzed thoroughly and pointed out the main issues, then they were summarized and discussed to be appropriate for content analysis. The finding revealed as follow.

1. The state and problem on internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1, as a whole, were rated at the high level. When considering in each item, the highest one was to define the school standard, following by the development plan operation, while the least was the annual report for internal quality assurance.

2. The problems on operating the internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1 showed the third most items including 1) to have the quality assurance continually developed, 2) to define the school standard, and 3) to make the annual report for the internal quality assurance.

3. The ways of operating the internal quality assurance of schools under Buriram Primary Educational Area Office 1 were suggested operating seriously, making clear plans, specifying obvious objectives, performing along the standard and index, following supervision as well as development according with the current situation, analyzing strength and weakness before the operation, encouraging involved persons to realize and understand it clearly, publicizing onto the concerning parties the operation and the results, and finally having the annual results from educational quality improved continually.

มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี
Buriram Rajabhat University

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้โดยได้รับความอนุเคราะห์จากบุคคลหลายฝ่าย ผู้วิจัย ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ ดร.กิติวัชร ถ้วยงาม ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม และอาจารย์ ดร.สิทธิชัย คีลัน กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่อง ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จเรียบร้อย และขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้อำนวยความสะดวกในการประสานงานจัดทำวิทยานิพนธ์

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ท่าน คือ นายสมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล ครู โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 นายกิติพันธ์ อนันตกุลจิร โชติ ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเสม็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 และนายกนก คิมิ ผู้อำนวยการ โรงเรียนไตรภูมิวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ และแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 ท่าน ที่ให้ความร่วมมือในการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 คือ นางสาวธัญญธร สุขสำราญ ผู้ประเมินภายนอก (สมศ.) นายอดุลย์ สุชีรัมย์ ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 นายกนก คิมิ ผู้อำนวยการ โรงเรียนไตรภูมิวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 นางสาวปริยากร ปักเกตุ รองผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 และ ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล ครู โรงเรียนบ้านเสม็ด โคกตาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 จำนวน 10 โรงเรียน ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณคณาจารย์ทุกท่านที่เป็นผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาการให้กับผู้วิจัยทั้งทางตรงและทางอ้อม ประโยชน์และคุณค่าที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา ผู้ให้กำเนิดชีวิต บูรพาจารย์ คณาจารย์ที่ได้อบรมสั่งสอน ตลอดทั้งครอบครัวที่ได้ช่วยเหลือ แนะนำและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัย

พิชชาภรณ์ แป้นเกตุ

สารบัญ

	หน้า
หน้าอนุมัติ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
ประกาศคุณูปการ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	3
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
การประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน.....	11
ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา.....	14
ความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา.....	16
หลักการการประกันคุณภาพการศึกษา.....	17
กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา.....	19
ประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันคุณภาพการศึกษา.....	20
การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.....	21
แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน	23
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา	24
กฎกระทรวงศึกษาธิการ	25
ความเป็นมาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	25
หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	27
ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	28
การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	30
ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา	32
หลักเกณฑ์ วิธีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	34
กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	34
จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา	35
จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	36
ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	36
จัดให้มีการติดตามการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	36
จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	36
จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	36
จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	37
วัตถุประสงค์	37
แนวทางการดำเนินงาน	37
ความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก	38
การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
งานวิจัยในประเทศ	40

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
งานวิจัยต่างประเทศ	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
ประชากรกลุ่มตัวอย่าง	47
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	48
การเก็บรวบรวมข้อมูล	50
การวิเคราะห์ข้อมูล	50
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	51
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	53
การวิเคราะห์ข้อมูล	53
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	82
ความมุ่งหมายของการวิจัย	82
วิธีดำเนินการวิจัย	82
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	83
สรุปผลการวิจัย	86
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	93
บรรณานุกรม	94

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ภาคผนวก	100
ภาคผนวก ก หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	101
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง.. ..	107
ภาคผนวก ค เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล	111
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	130
ประวัติย่อของผู้วิจัย	137

สารบัญตาราง

	หน้า
ตาราง	
4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	54
4.2 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวม	56
4.3 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ...	57
4.4 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	59
4.5 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ	61
4.6 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา.....	62
4.7 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา.....	63
4.8 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตาม มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	65
4.9 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมิน คุณภาพภายใน.....	66

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตาราง

4.10 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง ต่อเนื่อง.....	68
4.11 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้ง 8 ด้าน	69
4.12 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษา.....	70
4.13 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	71
4.14 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ...	73
4.15 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา.....	74
4.16 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา.....	75
4.17 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายใน ตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา.....	76

สารบัญตาราง (ต่อ)

หน้า

ตาราง

4.18 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพภายใน	77
4.19 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาอย่างต่อเนื่อง	78

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในยุคปัจจุบันนี้เป็นยุคแห่งโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้าด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้การติดต่อสื่อสารเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็ว ผลที่ตามมา คือ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง และการศึกษา เหล่านี้ล้วนเป็นผลสืบเนื่องมาจากความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสารสนเทศ ประเทศไทยได้รับผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าวเช่นกัน จึงได้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้ทันต่อเหตุการณ์เพื่อสร้างสภาพให้สามารถดำรงอยู่ในประชาคมโลกอย่างสมศักดิ์ศรี (รุ่ง แก้วแดง. 2546 : 3) และปัจจัยสำคัญที่ช่วยในการเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือ คน การศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาคนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ คุณธรรม จริยธรรม และวัฒนธรรมที่ดีในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยจำเป็นต้องบริหารจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่จะทำให้กระบวนการทำงานในทุกระดับ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินงานไปตามทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหลักการและวิธีการบริหาร และจัดการคุณภาพ (Quality Management) เป็นการสร้างความมั่นใจแก่ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ผู้เรียนทุกคนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 36) ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้องค์กรต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินผลภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกระยะ 5 ปี และสถานศึกษาจะต้องทำการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเองโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ต่อสาธารณชนทุกปี

การศึกษานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและการรองรับการประกันคุณภาพภายนอกรวมทั้งกระทรวงศึกษาธิการต้องถือเป็นภารกิจหลักในการกำกับติดตามให้สถานศึกษาได้ดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามข้อกำหนดดังกล่าว แม้ว่าการศึกษาไทยได้มีการดำเนินการ เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษามาแล้ว ยังพบปัญหาและอุปสรรคหลายประการ เช่น ขาดการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่รับผิดชอบ การขาดแคลนทรัพยากรเพื่อการปฏิรูปการศึกษา ปัญหาด้านงบประมาณในการส่งเสริมการพัฒนาระบบและงานประกันคุณภาพภายในมีจำกัด ปัญหาด้านครูและบุคลากรทางการศึกษาขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาในระบบคุณภาพภายในและการเตรียมรับการประเมินภายนอก ตลอดจนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนยังมิได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นทางการเป็นรูปธรรมเพียงพอ นอกจากนี้ยังมีปัญหาด้านการประสานงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ และปัญหาด้านการนำผลการประเมินคุณภาพภายในไปใช้ปรับปรุงพัฒนา และการเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชนยังกระทำกันจำกัดและไม่เห็นเป็นรูปธรรม (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2549 : 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาให้สถานศึกษาในสังกัดสามารถดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลสูงสุด โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพผู้เรียน จากการสรุปผลการนิเทศติดตามการดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และจากการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการสร้างระบบการประกันคุณภาพภายใน และขาดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง บุคลากรส่วนใหญ่ขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. 2549 : 5) และจากผลการดำเนินงาน ตามที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาได้ประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ซึ่งประกอบไปด้วยสถานศึกษา จำนวน 202 โรงเรียน เข้ารับการประเมินภายนอกรอบสาม ชุดแรกมีจำนวน 80 โรงเรียน ได้รับการรับรองจาก สมศ. จำนวน 70 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 87.5 และไม่ได้รับการรับรอง จำนวน 10 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 12.5 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1. 2557)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อ การพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในให้มีคุณภาพเพื่อรองรับการประเมินภายนอก และ ส่งผลให้จัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลที่เกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญ

ความมุ่งหมายของงานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ข้อมูลสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
2. ได้ข้อมูลสำหรับเป็นแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
3. ช่วยให้สถานศึกษาได้แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยอาศัยแบบสอบถาม ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะที่ 2 เป็นการศึกษาแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยใช้การสัมภาษณ์

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา

ผู้วิจัยกำหนดเนื้อหา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553 : 7-8)

1.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ

1.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

1.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

1.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

1.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

1.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 235 คน จากจำนวน โรงเรียน 202 โรงเรียน

2.1.2 ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,121 คน จากจำนวนโรงเรียน 202 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

2.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

เขต 1 ครั้งนี้ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน ที่ไม่ผ่านการรับรองรอบสาม ประกอบด้วยผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จำนวน 108 คน

2.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครั้งนี้ โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยมีศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก จำนวน 2 คน และครู โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก จำนวน 1 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

สภาพปัญหาและการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จำนวน 8 ด้าน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. สภาพการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการของผู้รับผิดชอบในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และเพื่อสร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ว่าการดำเนินการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพมีความน่าเชื่อถือได้ในผลิตทางการศึกษา และมีประสิทธิภาพตามเป้าประสงค์ที่สถานศึกษากำหนด และตามความต้องการของสังคม

2. การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง กระบวนการจัดการศึกษาที่มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง มีการดำเนินงานในลักษณะของการผสมผสานระหว่างกระบวนการบริหารกับการจัดการเรียนการสอนตามปกติของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา

3. สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการศึกษาซึ่งประกอบด้วย 8 กระบวนการ คือ

3.1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระดับสถานศึกษาของโรงเรียนดำเนินการ โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง เริ่มจากการศึกษาวิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรฐานการส่งเสริมการศึกษา กำหนดค่า

เป้าหมายความสำเร็จ และประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ

3.2 จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี สู่การปฏิบัติที่ชัดเจนของสถานศึกษาที่ได้จากการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง มากำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ และกำหนดวิธีการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม งบประมาณ และกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา เสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

3.3 จัดระบบบริหารและสารสนเทศ หมายถึง การจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารจัดการที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยกำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุม เป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึง และนำไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน

3.4 ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การนำแผนปฏิบัติการประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติ ตามกรอบระยะเวลาและโครงการ/กิจกรรมที่กำหนดไว้ โดยผู้รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

3.5 จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา หมายถึง มีการวางแผนการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา โดยมีผู้รับผิดชอบ มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง รายงานผลกาดติดตามตรวจสอบไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา เตรียมและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

3.6 จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม โดยมีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

3.7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน หมายถึง การสรุปและจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ และเผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

3.8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง หมายถึง การส่งเสริมแนวคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา นำผลการประเมินมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

3. ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง อุปสรรคหรือข้อขัดข้องในการดำเนินงานการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมิน ตลอดจนการติดตามตรวจสอบคุณภาพของการศึกษาโดยบุคลากรยังไม่บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษาพึงประสงค์ ของผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

4. แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง ข้อเสนอ และข้อคิดเห็นที่เป็นแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

5. สถานศึกษา หมายถึง โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษารอบสาม จากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษารอบสาม

6. ผู้อำนวยการโรงเรียน หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียนหรือผู้รักษาการในตำแหน่งดังกล่าว ทำหน้าที่รับผิดชอบในการบริหารงานด้านการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอบ

7. ครู หมายถึง ครูผู้สอนภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอบ

8. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 หมายถึง หน่วยงานทางการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษาที่ขึ้นตรงต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษาในเขตพื้นที่อำเภอเมืองบุรีรัมย์ อำเภอลำปลายมาศ อำเภอขำนิ และอำเภอบ้านด่าน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัย สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอตามข้อ ต่อไปนี้

1. การประกันคุณภาพการศึกษา

- 1.1 ความหมายการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.2 แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา
- 1.3 ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.4 ความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.5 หลักการของการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.6 กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา
- 1.7 ประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันคุณภาพการศึกษา

2. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน
- 2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน
- 2.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา
- 2.4 กฎกระทรวงศึกษาธิการ
- 2.5 ความเป็นมาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.6 หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.7 ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
- 2.8 การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 2.9 ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา

ของสถานศึกษา

- 2.10 ประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันคุณภาพการศึกษา

3. หลักเกณฑ์ วิธีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา 8 ด้าน

- 3.1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษา
- 3.2 การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษา

- 3.3 การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- 3.4 การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.5 การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- 3.6 การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- 3.7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- 3.8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

4. วัตถุประสงค์

5. แนวทางการดำเนินงาน
6. ความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก
7. การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 8.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

การประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพการศึกษา

ความหมายของการประกันคุณภาพศึกษามีนักวิชาการและหน่วยงาน ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษาไว้ ดังนี้

จรัส นองมาก (2544 : 2) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กระบวนการที่สถานศึกษากำหนดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อให้มีความมั่นใจว่าถ้าทำตามกระบวนการที่กำหนดแล้วการศึกษามีคุณภาพเป็นที่พึงพอใจของผู้รับบริการ

รุ่ง แก้วแดง (2545 : 9) ได้ให้ความหมาย การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การประกันคุณภาพของผู้เรียน ซึ่งเป็นสิ่งที่ทุกคนทำได้ไม่ยาก และเป็นเรื่องที่สำคัญที่ทุกคนจำเป็นต้องทำความเข้าใจมิฉะนั้นก็จะเป็นการประเมินเอกสาร ประเมินสิ่งแวดล้อมภายนอก โดยไม่ได้เน้นที่การเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งเป็นเจตนารมณ์ที่แท้จริงของพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ

นงลักษณ์ วิรัชชัย (2545 : 12) กล่าวว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษา หมายถึง ระบบการดำเนินงาน เพื่อให้ความมั่นใจได้อย่างเต็มที่ว่าการดำเนินงาน และ ผลการดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และมีการพัฒนาคุณภาพให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ สามารถรองรับการประเมินภายนอกได้

สำนักงานปฏิรูปการศึกษา (2545 : 29) กล่าวว่าการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การรับรองคุณภาพการจัดการศึกษาให้ได้ตามที่ต้องการ ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542

พิสนุ ฟองศรี (2550 : 177) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การบริหารภายในของสถานศึกษา การดำเนินของคณบดีและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ โดยใช้การประเมินทั้งภายในและภายนอกเป็นกลไกสำคัญ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2553 : 18) การประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การสร้างมาตรฐานคุณภาพของการบริหารจัดการ และดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการทางการศึกษา ทั้งผู้รับบริการโดยตรง ได้แก่ ผู้เรียน ผู้ปกครอง และผู้รับบริการทางอ้อม ได้แก่ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม

โดยสรุป การประกันคุณภาพ หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการ และผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ และเป็นกระบวนการที่สามารถยกระดับสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานสามารถรองรับการประเมินภายในและภายนอก

แนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพทางการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ระบุว่าระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ได้มีการพัฒนาอยู่ในขณะนี้ มีแนวคิดเพื่อส่งเสริมและเสนอแนวทางเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2546 : 7-10)

1. การควบคุมคุณภาพ เป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพ และการพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน
2. การตรวจสอบคุณภาพ เป็นการตรวจสอบและติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด
3. การประเมินคุณภาพ เป็นการประเมินคุณภาพของสถานศึกษา โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลในเขตพื้นที่ และหน่วยงานต้นสังกัดในส่วนกลาง ซึ่งถึงแม้ว่าจะจะเป็นบุคคลบุคคลภายนอกแต่ก็ถือว่าการประเมินภายใน เพราะว่าเป็นการดำเนินการ โดยหน่วยงานที่อยู่ในสายงานบริหารของสถานศึกษา ซึ่งจะดำเนินการตรวจเยี่ยมและประเมินสถานศึกษาเป็นระยะ ตามที่กำหนดโดย

หน่วยงานต้นสังกัดเพื่อความช่วยเหลือและส่งเสริมสนับสนุนให้สถานศึกษามีการพัฒนาคุณภาพ อันเป็นการเตรียมความพร้อมก่อนรับการประเมินภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นองค์กรมหาชน

สำหรับในการบริหารนั้น การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ หลักการบริหารดังกล่าวเป็นสิ่งที่ใช้ในการทำงานให้ประสบความสำเร็จ โดยต้องมีกระบวนการวางแผน ทำตามแผนตรวจสอบประเมินผล และพัฒนาปรับปรุงคุณภาพอยู่เสมอ เพื่อให้การทำงานได้ผลและมีคุณภาพ ในภาคธุรกิจ อุตสาหกรรม และบริหาร ก็มีการใช้กระบวนการนี้ในการบริหารเพื่อพัฒนาปรับปรุงคุณภาพสินค้าและบริการตลอดเวลา ทำให้เป็นที่พอใจของลูกค้า สามารถขายสินค้า และมีกำไร

สำหรับการศึกษานั้น ไม่เหมือนธุรกิจ เพราะการศึกษาไม่ได้หวังผลกำไรเป็นตัวเงิน แต่ผลที่ได้เป็นคุณภาพในด้านต่าง ๆ ของคน อย่างไรก็ตาม กระบวนการบริหารเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็สามารถนำแนวคิดและกระบวนการขั้นต้นมาใช้ได้ โดยปรับให้เหมาะกับกระบวนการพัฒนาการศึกษา ซึ่งเป็นการพัฒนาคน การที่สถานศึกษาจะจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ เพื่อสร้างคนที่มีคุณภาพนั้นก็เปรียบเสมือนการสร้างบ้าน โดยคนในบ้านจะต้องมีเป้าหมายที่ชัดเจน ว่าต้องการสร้างบ้านนั้นเพื่อประโยชน์อะไร แล้วจึงออกแบบแปลนที่เหมาะสม ต่อจากนั้นจึงลงมือวางรากฐานและดำเนินการก่อสร้างตามแบบแปลน ในระหว่างการก่อสร้างก็ต้องตรวจสอบว่าตรงกับแบบแปลนหรือไม่ วัสดุที่ใช้เป็นไปตามข้อกำหนดหรือไม่ มีความมั่นคงเพียงใด ระบบน้ำไฟเป็นอย่างไร ถ้าพบสิ่งใดที่เป็นข้อบกพร่องก็ปรับปรุงแก้ไขทุกขั้นตอน ซึ่งจะทำให้บ้านที่ก่อสร้างขึ้นมามีความแข็งแรง สวยงาม มั่นคง ตรงตามเป้าหมายที่ต้องการ แนวคิดการทำงานที่เป็นระบบเช่นนี้ จะสร้างความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันภายในสถานศึกษา เกิดความรู้สึกร่วมกันเป็นงานปกติ เป็นการมองตนเองและประเมินตนเอง ซึ่งจะทำให้สถานศึกษามีฐานและข้อมูลที่มั่นคง เป็นจริง พร้อมเสมอต่อการตรวจสอบจากหน่วยงานภายนอก ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดของระบบการประกันคุณภาพและแนวคิดตามหลักการบริหาร ถ้าพิจารณาแนวคิดเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาที่ประกอบด้วย การควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ กับหลักการบริหารที่เป็นระบบครบวงจร (PDCA) จะสัมพันธ์กัน ดังนี้ การควบคุมคุณภาพ ก็คือ การที่สถานศึกษาต้องร่วมกันวางแผน ก็คือ (P) ร่วมกันปฏิบัติตาม ก็คือ (D) เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามเป้าหมายและมาตรฐาน ส่วนการตรวจสอบคุณภาพ เพื่อให้การช่วยเหลือ พัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามเป้าหมายและมาตรฐานการศึกษา ก็คือ (A) นั่นเอง

สำหรับแนวคิดในการบริหารการศึกษานั้น กรมสามัญศึกษา ได้กล่าวถึง ดังนี้ (กรมวิชาการ. 2542 : 6-7)

1. การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา (Child-centered Development) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ทั้งปวง และยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความเชื่อว่ามนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ดังนั้น ในการจัดการศึกษา จึงต้องช่วยกระตุ้น เอื้ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ และมีคุณภาพ ได้มาตรฐานเพื่อเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม สามารถดำรงคนในสังคมได้อย่างมีความสุข และร่วมมือพัฒนาอย่างสร้างสรรค์

2. การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School-based Management : SBM) เป็นแนวคิดที่มุ่งให้สถานศึกษามีอำนาจในการตัดสินใจในการบริหารการศึกษได้ด้วยตนเอง ซึ่งมีความเชื่อว่า สถานศึกษาเป็นศูนย์กลางของการผลิตที่สามารถสร้างผลผลิต คือ ผู้เรียนให้มีคุณภาพได้ การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการจึงเป็นการช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาที่จะทำให้เกิดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพิ่มความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ และเป็นการเสริมสร้างพลัง (Empowerment) ให้สถานศึกษา ชุมชน และสังคมร่วมมือกันจัดการศึกษาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน

3. การมีส่วนร่วมและการร่วมคิด ร่วมทำ (Participation & Collaboration) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้การศึกษายเป็นแหล่งของสาธารณชน ที่ทุกคน ทุกส่วนของสังคม ต้องเข้ามามีส่วนร่วม รับผิดชอบ การศึกษาจึงเป็นเรื่องของทุกคน (All of Education) โดยแนวความคิดนี้เชื่อว่า การให้ทุกคน ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมคิด และร่วมดำเนินการจัดการศึกษา ตลอดจนการมีส่วนร่วมในกระบวนการประเมิน และประกันคุณภาพการศึกษาจะทำให้เกิดความรู้สึกความเป็นเจ้าของ ให้การสนับสนุน และร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษามากขึ้น ซึ่งจะก่อให้เกิดความมุ่งมั่นร่วมกันพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของสังคม

4. การกระจายอำนาจทางการศึกษา (Decentralization of Education) เป็นแนวความคิดที่มุ่งกระจายอำนาจการจัดการศึกษาให้กับผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholders) ซึ่งเป็นผู้เกี่ยวข้องกับผู้เรียนมากที่สุด ได้แก่ สถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม แนวความคิดนี้เชื่อว่า การกระจายอำนาจทางการศึกษาให้กับผู้มีส่วนได้เสียกับการศึกษามากขึ้นนี้จะทำให้เกิดความตระหนักในคุณภาพประโยชน์ของการจัดการศึกษาและผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษา ให้สนองตอบตามความต้องการของเขา และมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับศรัทธาของผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมในที่สุด

5. การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) เป็นแนวความคิดที่มุ่งให้สถานศึกษาแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา (Authorities) ต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมและต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ได้มาตรฐาน ซึ่งสามารถให้ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม และหน่วยงานต้นสังกัดตรวจสอบได้ เพื่อเป็นหลักประกันและสร้างความเชื่อมั่นต่อผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมได้อย่างแท้จริง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า แนวคิดของการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา (Child-centered Development) การเรียนรู้และแสวงหาผลประโยชน์ที่จะเกิดกับผู้เรียนเป็นสิ่งสำคัญ การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ (School-based Management : SBM) เป็นศูนย์กลางของการผลิตที่สามารถสร้างผลผลิต คือ ผู้เรียนให้มีคุณภาพ การใช้สถานศึกษาเป็นฐานในการบริหารจัดการ ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา การมีส่วนร่วม การร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบในการจัดการศึกษา และเป็นการกระจายอำนาจทางการศึกษา ตลอดจนเพื่อเป็นการแสดงความรับผิดชอบต่อภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษา

ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

โลกปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลง และการแข่งขันในเรื่องของคุณภาพ โดยเฉพาะความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ สิ่งที่จะทำให้มนุษย์เรายู่รอดได้ในสังคมปัจจุบัน มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาคุณภาพของมนุษย์ในทุกๆ ระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการศึกษาจำเป็นจะต้องเร่งรัด พัฒนา ปรับปรุงแก้ไข ทบทวน กลวิธี และค้นหานวัตกรรมเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นหลักฐานสำคัญของการดำเนินชีวิตของเด็กและเยาวชนตลอดจนประชาชน ให้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน

การศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญยิ่งในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ มีความสามารถที่จะปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงต่างๆ การจัดการศึกษาในแนวทางที่เหมาะสมกับสภาพความต้องการทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศ จะสามารถสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าให้แก่สังคมไทย ทั้งยังสร้างความสมดุลและความกลมกลืนของการพัฒนา ระหว่างด้านต่าง ๆ ได้ และเพื่อให้การศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยเหลือพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนไทยให้เป็นไปตามแนวทางที่พึงประสงค์ เหมาะแก่กาลเวลาและบริบทของสังคมไทย

(สมชาย เทพแสง. 2548 : 40)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลัก โดยการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) รัฐบาลจะมุ่งมั่นให้คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

2552 : 1) โดยมีเป้าหมายหลักสามประการ คือ พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและการเรียนรู้ของคนไทย เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา และมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

การจัดการศึกษาถือเป็นการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยรัฐได้รับมอบหมายให้กระทรวง ทบวง กรม ต้นสังกัดและสถานศึกษาเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมไทยแก่ผู้รับบริการ คือ ผู้เรียน และผู้ปกครอง ซึ่งเป็นผู้รับบริการ โดยตรง รวมทั้งผู้รับบริการทางอ้อม คือ สถานประกอบการ ประชาชน และสังคมโดยรวม ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่รัฐต้องตรวจสอบเพื่อยืนยันว่าการให้บริการดังกล่าว เป็นไปตามนโยบายด้านการศึกษาของรัฐ และสนองความต้องการของลูกค้ำหรือผู้รับบริการกลุ่มต่าง ๆ เพียงใด (กองทัพ เคลือบพานิชกุล และคณะ. 2547 : 6-7)

นอกจากนี้ยังมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยสถาบันศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องดำเนินงานจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามภาระความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ในหมวดที่ 6 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดไว้ในมาตรา 47-51 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545ข : 28-30) ซึ่งมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผล การจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย

หลักการ และแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับ ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่ง อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้ง ผู้ปกครองและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่าเกี่ยวข้อง กับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผล คุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมิน คุณภาพภายนอกของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาใด ๆ ไม่ได้ ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผลคุณภาพการศึกษา จัดทำ ข้อเสนอแนะ การปรับปรุง แก้ไข ต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุง แก้ไขภายใน ระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินผล คุณภาพการศึกษา รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อ ดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

จากสาระบัญญัติ ดังกล่าว เป็นสิ่งที่สถานศึกษาทุกแห่งจะต้องนำไปปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุ เจตนารมณ์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาซึ่งเป็นการสร้างความมั่นใจให้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา

การให้การศึกษาแก่ประชาชนโดยทั่วไปเป็นหน้าที่หลักของรัฐ การลงทุนด้านการศึกษา ส่วนใหญ่จึงมาจากรัฐ ซึ่งใช้เงินลงทุนและดำเนินการจากภาษีอากรในประเทศประชาธิปไตย การใช้จ่ายของรัฐจากภาษีอากรนี้สามารถตรวจสอบโดยกลการเมือง ดังนั้น ปริมาณและคุณภาพของ การศึกษาจึงเป็นสิ่งที่รัฐจะต้องควบคุม จะเห็นได้ว่าคุณภาพของการศึกษาเป็นปัจจัยที่สำคัญใน การแข่งขันทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ทั้งนี้เพราะคุณภาพของผลผลิตและบริการเป็นผล สืบเนื่องมาจากคุณภาพด้านการศึกษาของบุคลากร ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ (2543 : 35) ได้แสดง ความคิดเห็นเกี่ยวกับความจำเป็นในการประกันคุณภาพการศึกษา ว่า แนวโน้มการศึกษาใน ระยะเวลาอันใกล้นี้ สถานศึกษาจะมีอิสระในการดำเนินการตัดสินใจในการบริหารงานสูงขึ้น มี ความร่วมมือกับหน่วยงานหลากหลายขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของ ท้องถิ่นและชุมชนได้ดียิ่งขึ้น สถานศึกษาจึงต้องมีความรับผิดชอบที่จะแสดงให้สังคมรับรู้ว่า ได้ใช้

อำนาจหน้าที่ในการบริการอย่างถูกต้องเหมาะสมและเกิดประโยชน์แก่สังคมที่สังคมคาดหวัง สถานศึกษาจะต้องสร้างความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้

กระแสการเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ ความเจริญทางเทคโนโลยีสารสนเทศทำให้สังคมโลกที่สามารถติดต่อสื่อสารได้อย่างไร้พรมแดน และเป็นไปได้อย่างรวดเร็ว ประเทศไทยได้รับผิดกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง ในปัจจุบันยังเห็นได้ชัดว่าประเทศไทยกำลังเข้าสู่ภาวะวิกฤต การศึกษาที่มีคุณภาพสามารถสร้างคนให้มีคุณภาพมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อแก้ปัญหาให้รอดพ้นจากวิกฤตดังกล่าว นอกจากนี้ยังเอื้อต่อกระแสการเปลี่ยนแปลงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2540 มาตรา 43 บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึง และมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย” และในมาตรา 81 ได้บัญญัติไว้ว่า “...ให้มีกฎหมายที่เกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ...” ปัจจุบันคือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาตินี้จะเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารจัดการศึกษา อบรมและจะเป็นกลไกสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศ โดยเฉพาะในหมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ที่กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจะต้องจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี การประเมินผลภายนอกครั้งแรกของสถานศึกษาทุกแห่งจะต้องดำเนินการภายใน 6 ปี นับตั้งแต่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติมีผลบังคับใช้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 29)

จากสาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ดังกล่าว เป็นสิ่งกำหนดให้สถานศึกษานำไปปฏิบัติ โดยให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับมาตรฐานและประเมินคุณภาพทางการศึกษาอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี และเพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดการศึกษาให้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน สังคม ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน

หลักการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการและทางการบริหารจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประชาสัมพันธ์อย่างเป็นระบบเพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผล ว่าผู้เรียนจะมีความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตาม

มาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้ การออกแบบและการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาจะยึดหลักการ ต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2545 : 9-19)

1. คุณภาพการศึกษาในบริบทของการประกันคุณภาพจะเป็นการสร้างความพึงพอใจให้กับ ผู้บริโภค ทั้งภายในและภายนอก

1.1 คุณภาพภายใน หมายถึง ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะของผู้เรียนที่สร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริโภคทั้งภายในและภายนอก

1.2 คุณภาพภายนอก หมายถึง ความพึงพอใจในเชิงเศรษฐกิจ และสังคมระดับมหัพภาค (Macro Socio Economic Level) ซึ่งหมายถึง ความสามารถและคุณลักษณะของผู้เรียนที่จำเป็นต่อ ความอยู่รอด และการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมือง และวัฒนธรรมของประเทศชาติใน การแข่งขันทางธุรกิจ การค้า และทางเทคโนโลยีระดับภูมิภาคและระดับโลก

2. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการบริหารจัดการศึกษาทั้งระบบของสถานศึกษา และ เป็นยุทธศาสตร์เชิงรุกที่เน้นการวางแผนและเตรียมการป้องกันล่วงหน้าก่อนที่ปัญหาจะเกิดขึ้น ไม่ใช่การแก้สถานการณ์เฉพาะหน้าเพื่อตอบสนองต่อปัญหาที่เกิดขึ้นแล้ว

3. การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชา หลักฐาน ข้อเท็จจริง ที่สามารถตรวจสอบได้ กระบวนการวิเคราะห์และประมวลผลที่เป็น วิทยาศาสตร์ หลักตรรกศาสตร์และความสมเหตุสมผล

4. การตรวจสอบ การวัดและประเมินผลในบริบทของการประกันคุณภาพมีจุดประสงค์ สำคัญเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลย้อนกลับสำหรับการวางแผนเพื่อการปรับปรุงคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง มิใช่การจับผิดหรือการตัดสินใจให้รางวัลหรือลงโทษ

5. คุณภาพของการออกแบบ มาตรฐานการศึกษา หลักสูตร แผนการสอน และกระบวนการ ทำงาน (การเรียนการสอน การบริหารหลักสูตร ครูและบุคลากรทางการศึกษา) เป็นองค์ประกอบ สำคัญที่นำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

6. การประกันคุณภาพการศึกษา เน้นความสำคัญของการสร้างความรู้ ทักษะและความ มั่นใจแก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา เพื่อสร้าง โอกาสให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล

7. การประกันคุณภาพการศึกษา ให้ความสำคัญต่อการประสานสัมพันธ์ภายในระหว่าง หน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ และการร่วมมือของหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ในเขตพื้นที่ การศึกษาจังหวัด

8. ภาวะความเป็นผู้นำและความเอาใจจริงเอาใจ ของผู้บริหารสถานศึกษา และการกระจาย อำนาจความรับผิดชอบที่เหมาะสมเป็นปัจจัยสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เพราะเป็นระบบที่สร้างความมั่นใจว่าสถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาได้คุณภาพมาตรฐาน ผู้สำเร็จการศึกษามีความรู้ ความสามารถ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนดและสังคมต้องการ โดยมีหลักการดังต่อไปนี้ (กรมวิชาการ. 2542 : 3)

1. การสร้างความมั่นใจและความพึงพอใจในคุณภาพการศึกษา
2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานการศึกษาของทุกฝ่ายทั้งผู้ให้และผู้รับบริการ
3. ความร่วมมือทางวิชาการขององค์กร บุคลากรในพื้นที่
4. การดำเนินงานเน้นคุณภาพในการปฏิบัติงานทุกระดับ ทุกขั้นตอน
5. การดำเนินงานสามารถติดตามตรวจสอบได้
6. การรายงานสู่สาธารณชนและผู้เกี่ยวข้อง

จากที่กล่าวมาสรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพการศึกษา คือ การจัดการศึกษาที่ได้คุณภาพและมีมาตรฐานการศึกษา สร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการ โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลการจัดการศึกษาต่อสาธารณชน

กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีกระบวนการดำเนินงานที่เป็นกลไกอยู่ 3 ขั้นตอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545ก : 6)

1. การควบคุมคุณภาพ (Quality control) การควบคุมคุณภาพเป็นองค์ประกอบที่กำหนดขึ้นเพื่อกำหนดสิ่งที่คาดหวัง และแนวทางที่จะไปถึงสิ่งที่คาดหวังนั้น ๆ ซึ่งเป็นการกำหนดมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐาน องค์ประกอบของการควบคุมคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

- 1.1 การกำหนดมาตรฐานเป็นการกำหนดสิ่งที่ต้องการให้เกิดขึ้นในโรงเรียนซึ่งมักจะกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษา ซึ่งโดยทั่วไปนั้นจะแยกออกเป็น 3 ด้าน คือ มาตรฐานด้านปัจจัย มาตรฐานด้านกระบวนการ และมาตรฐานด้านผลผลิต ตลอดจนการจัดทำแผนแม่บท และแผนปฏิบัติที่มุ่งการพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน

- 1.2 การพัฒนาโรงเรียนเข้าสู่มาตรฐาน เป็นขั้นตอนของการยกระดับคุณภาพของโรงเรียนให้เป็นไปตามมาตรฐานในขั้นตอนนี้ ขณะที่สถานศึกษาได้พัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่มาตรฐานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความช่วยเหลือ เช่น การนิเทศ ติดตาม การดำเนินการของโรงเรียนหากพบข้อบกพร่องโรงเรียนดำเนินการแก้ไขปรับปรุง โดยเร็ว และหากเกินความสามารถของโรงเรียนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องให้ความช่วยเหลือเช่นกัน

2. การตรวจสอบคุณภาพการศึกษา (Internal audit or Internal school review) เป็นขั้นตอนที่นำสิ่งที่สถานศึกษาได้ปฏิบัติไปแล้วกลับมาตรวจสอบ ทบทวน ซึ่งอาจใช้วิธีการประเมินตนเองหรือสถานศึกษาอื่นๆมาช่วยประเมินให้ หลังจากนั้นก็นำผลการประเมินดังกล่าวมาวิเคราะห์เพื่อหาจุดเด่น และจุดด้อยเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในการกำหนดจุดที่จะพัฒนาของโรงเรียนโดยการแก้ไขจุดด้อย เสริมจุดเด่น โดยใช้กระบวนการนิเทศ ติดตาม กำกับช่วยเหลือ และติดตามผลการดำเนินงานของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

3. การประเมินคุณภาพการศึกษา (Quality assessment) เป็นองค์ประกอบสุดท้ายของระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งมีกิจกรรมสำคัญๆ คือ การเก็บข้อมูลในแต่ละตัวบ่งชี้ และมาตรฐานแล้วนำไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ เพื่อลงข้อสรุปว่า ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานใดอยู่ในระดับที่น่าพอใจ หรือไม่น่าพอใจ รวมทั้งจัดทำรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนเสนอต่อประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผลจากการประกันคุณภาพนี้จะนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อ ๆ ไป และการเตรียมโรงเรียนเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก

จากข้อความข้างต้น สรุปได้ว่า กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคมว่า ผลผลิตทางการศึกษาซึ่งได้แก่ผู้เรียน มีคุณภาพตามเป้าหมาย หรือพันธกิจที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้ นั้น โดยมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ มีความสอดคล้องกันในกระบวนการดำเนินงานและทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการดำเนินการและรับผิดชอบ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการประกันคุณภาพการศึกษา

ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์ (2544 : 1) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของการทำประกันคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้ ผู้เรียนและผู้ปกครองมีหลักประกันและความมั่นใจ ว่าสถานศึกษาจะจัดการศึกษาที่มีคุณภาพเป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ครูได้ทำงานอย่างมืออาชีพ มีการทำงานที่เป็นระบบ โปร่งใส มีความรับผิดชอบ ตรวจสอบได้ มีประสิทธิภาพ เน้นคุณภาพ ได้พัฒนาตนเองและผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ทำให้เป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง และชุมชน ผู้บริหารได้ใช้ภาวะผู้นำและความรู้ความสามารถในการบริหารงานอย่างเป็นระบบและมีความโปร่งใส เพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นที่ยอมรับและนิยมชมชอบของผู้ปกครองและชุมชน ตลอดจนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเป็นประโยชน์ต่อสังคม คณะกรรมการสถานศึกษาได้ทำงานตามบทบาทหน้าที่อย่างเหมาะสม เป็นผู้ที่ทำประโยชน์และมีส่วนพัฒนาสถานศึกษาและคุณภาพทางการศึกษาให้แก่ เยาวชนและชุมชนร่วมกับผู้บริหารและครู สมควรที่ได้รับความไว้วางใจให้มาเป็นการจัดการศึกษาหน่วยงานที่กำกับดูแล ได้สถานศึกษาที่มีคุณภาพและศักยภาพในการพัฒนา

ตนเองซึ่งจะช่วยแบ่งเบาภาระในการกำกับ ดูแลสถานศึกษา และก่อให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพทางการศึกษาและคุณภาพของสถานศึกษาชุมชน และสังคมประเทศชาติ ได้เยาวชนและคนที่ดี มีคุณภาพและศักยภาพที่จะช่วยพัฒนาองค์กร ชุมชน และสังคมประเทศชาติต่อไป ผู้รับบริการได้รับความพึงพอใจจากการให้บริการของหน่วยงาน ในระดับสถานศึกษาการประกันคุณภาพจะครอบคลุมถึงการสร้างความมั่นใจโดยการใช้ข้อมูลสารสนเทศ องค์กรความรู้ และการวางแผนป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้นตั้งแต่ขั้นการออกแบบกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ตามหลักสูตร การบริหารหลักสูตร การติดตาม ตรวจสอบและทบทวนเป็นระยะๆ เพื่อให้มีการแก้ไขปรับปรุงคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การประเมินคุณภาพผลผลิต การจัดทำรายงาน และนำเสนอข้อมูลการประเมินสำหรับการตัดสินใจในระดับต่างๆและสำหรับการวางแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในระยะต่อไป หลักการสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระบบการศึกษาขั้นพื้นฐานการประกันคุณภาพการศึกษาครอบคลุมถึงมวลกิจกรรมและภารกิจทางวิชาการ และทางการบริการการจัดการที่มีการวางแผนล่วงหน้า และมีการประสานสัมพันธ์อย่างเป็นระบบ เพื่อที่จะสร้างความมั่นใจที่สมเหตุสมผลว่า ผู้เรียนจะมีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้เกี่ยวข้อง รวมทั้งหน่วยงานต่าง ๆ และเป็นกระบวนการที่สามารถยกระดับสถานศึกษาให้ได้มาตรฐาน สามารถรองรับการประเมินภายในและภายนอก สะท้อนให้เห็นว่าการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีแนวคิดที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันเพื่อให้ การดำเนินงานของสถานศึกษามีประสิทธิภาพ ให้ได้ผลผลิต คือ ผู้เรียนที่มีคุณภาพด้วยเช่นกัน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กล่าวถึง แนวคิดของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการป้องกัน โดยได้ผนวก แนวคิดของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดจากการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และแนวคิดของระบบการประเมินผลภายในที่ยึดติดกับการทำงานปกติที่อาศัยวงจรการทำงานแบบ PDCA ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2545ก : 3-5)

แนวคิดของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นแนวคิดที่มุ่งให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ทั้งปวง และยึดประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความเชื่อว่า มนุษย์มีศักยภาพที่จะเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ตลอดชีวิต ดังนั้นในการจัดการศึกษา จึงต้องช่วยกระตุ้น เอื้ออำนวยความสะดวกและส่งเสริมให้ผู้เรียนแต่ละคนได้พัฒนาจนเต็มตามศักยภาพ และมีคุณภาพได้ตามมาตรฐาน เพื่อเป็นกำลังสำคัญ ร่วมมือกันอย่างสร้างสรรค์ในการพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข

แนวคิดจากการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน (School- Based Management : SBM) เป็นแนวคิดในการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่มีหลักการสำคัญๆ 5 ประการ คือ

1. หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) เป็นการกระจายอำนาจการจัดการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด ไปยังสถานศึกษาให้มากที่สุด โดยมีความเชื่อว่า โรงเรียนเป็นหน่วยงานสำคัญในการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาการศึกษาของผู้เรียน ผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาของโรงเรียน ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม จะเกิดความตระหนักในคุณประโยชน์ของการศึกษา และผลกระทบที่จะเกิดขึ้น จึงทำให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของทุกฝ่าย และพร้อมที่จะมุ่งมั่นพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับต่อไป

2. หลักการมีส่วนร่วม (Participation or collaboration) เปิดโอกาสให้ผู้ที่เกี่ยวข้องและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้มีส่วนร่วมในการบริหาร คัดสินใจ และร่วมจัดการศึกษา ทั้งครูผู้ปกครอง ตัวแทนชุมชน ตัวแทนศิษย์เก่า และตัวแทนนักเรียน การที่บุคคลมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและจะรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. หลักการคืนอำนาจจัดการศึกษาให้กับประชาชน (Return power to people) ในอดีตมีการจัดการศึกษากันหลากหลาย บางแห่งก็ให้วัด หรือองค์กรในท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการ ต่อมา มีการรวมกันจัดการศึกษาไปให้กระทรวงศึกษาธิการเพื่อให้เกิดเอกภาพและมาตรฐานทางการศึกษา และเมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความเจริญก้าวหน้าต่างๆ เป็นไปอย่างรวดเร็ว การจัดการศึกษาโดยส่วนกลางเริ่มมีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า และไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและชุมชนอย่างแท้จริง จึงต้องมีการคืนอำนาจ ให้ท้องถิ่นและประชาชนได้จัดการศึกษาเอง

4. หลักการบริหารตนเอง (Self-managing) ในระบบการการศึกษาทั่วไป มักจะกำหนดให้โรงเรียนเป็นหน่วยปฏิบัติตามนโยบายของส่วนกลาง โรงเรียนไม่มีอำนาจอย่างแท้จริงสำหรับการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานนั้น ไม่ได้ปฏิเสธเรื่องการทำงานให้บรรลุเป้าหมายและนโยบายของส่วนรวม แต่มีความเชื่อว่าวิธีการทำงานให้บรรลุเป้าหมายนั้นทำได้หลายวิธี การที่ส่วนกลางทำหน้าที่เพียงกำหนดนโยบายและเป้าหมาย แล้วปล่อยให้โรงเรียนมีระบบการบริหารด้วยตนเอง โดยให้โรงเรียนมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินงานซึ่งอาจดำเนินการได้

หลากหลายด้วยวิธีที่แตกต่างกัน แล้วแต่ความพร้อมและสถานการณ์ของโรงเรียนผลที่ได้น่าจะมีประสิทธิภาพ สูงกว่าเดิม ที่ทุกอย่างถูกกำหนดมาจากหน่วยงานต้นสังกัด ไม่ว่าจะโดยตรงหรือทางอ้อมก็ตาม

5. หลักการตรวจสอบและถ่วงดุล (Check and balance) เป็นการให้หน่วยงานต้นสังกัด มีหน้าที่ กำหนดนโยบายและควบคุมมาตรฐาน มีองค์กรอิสระทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพ การบริหาร และการจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานเป็นไปตามกำหนดและเป็นไปตาม นโยบายของชาติ

สรุปได้ว่า แนวคิดของการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แนวคิดจากการบริหาร โดยใช้โรงเรียนเป็นฐานและแนวคิดของระบบการประเมินผลภายในที่ยึดติดกับการทำงานปกติที่ อาศัยวงจรการทำงานแบบ PDCA มีความสัมพันธ์สอดคล้องกันและมีลักษณะการดำเนินงานที่ อาศัย การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้สำเร็จ รวมทั้งมีการปรับปรุงและตรวจสอบความก้าวหน้า ตามจุดหมาย/เป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งสถานศึกษาหรือหน่วยงานในพื้นที่สามารถนำมาใช้ในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายใน

การจัดการศึกษาในปัจจุบันจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาในทุกระดับ เพื่อที่จะพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพและมาตรฐานตามที่ต้องการ และเป็นไป ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 6 ให้สถานศึกษา ดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ต่อมาในปี พุทธศักราช 2546 ได้มี การปรับเปลี่ยนโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาเป็นนิติบุคคล สถานศึกษาทุกแห่ง จะต้องบริหาร สถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจะต้องมีความตระหนัก เข้ามามีส่วนส่งเสริม สนับสนุน และ ร่วมคิด ร่วมทำ ทั้งจะต้องมีการทำงานเป็นทีม สร้างความพร้อมให้กับบุคลากรในโรงเรียนทุกคน และผู้เกี่ยวข้องให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไป

ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็ง มีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประ โยชน์ที่จะ เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนัก รับรู้และเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบ มี คุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาระดับพื้นฐาน. 2553 : 2)

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวดที่ 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพ การศึกษามาตรฐาน 47-51 ได้กล่าวไว้ ดังนี้ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. 2542 :

1)

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในและระบบการประกัน คุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัด และสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษาและให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและรับรองคุณภาพการศึกษามีฐานะเป็นองค์กร มหาชนทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัด การศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษา โดยคำนึงถึงความมุ่งหมาย หลักการ และ แนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้ ให้มีการประเมินคุณภาพ ภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุก ๆ ห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 50 ให้สถานศึกษาให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสาร หลักฐานต่าง ๆ ที่ข้อมูล เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ตลอดจนให้บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครอง และ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษาให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่พิจารณาเห็นว่า เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ภารกิจของสถานศึกษาตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา หรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองที่ทำการประเมินคุณภาพภายนอก ของสถานศึกษานั้น

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่ กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะ การปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่ กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าวให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา

รายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหรือคณะกรรมการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข

กฎกระทรวงศึกษาธิการ

กฎกระทรวงว่าด้วย ระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 47 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับ มาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ (ราชกิจจานุเบกษา. 2553 : 22)

ข้อ 1 ให้ยกเลิก

- (1) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546
- (2) กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2546

มาตรา 47 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งนี้ ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาดังกล่าวให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ความเป็นมาและความจำเป็นของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

วิวัฒนาการของระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ปี พ.ศ. 2544

สืบเนื่องจากการที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนดให้การประกันคุณภาพการศึกษาต้องมีระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง ดังนั้นในช่วงเวลาที่ยัง ไม่มีกฎกระทรวง ได้มีการออกประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและปฐมวัย ให้สถานศึกษาถือปฏิบัติไปพลาง ๆ ก่อน

ปี พ.ศ. 2546

กระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2546 ซึ่งได้กำหนดแนว

ทางการดำเนินงานพัฒนาสถานศึกษา โดยเน้นความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ตามภารกิจ 8 ประการ ดังนี้

1. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
2. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา
3. การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา
5. การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา
6. การประเมินคุณภาพการศึกษา
7. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี
8. การผุดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎหมายฉบับนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ เพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการดำเนินการประเมินตนเอง พัฒนาและปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก แนวคิดการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาดังอยู่บนพื้นฐานของการป้องกันเพื่อให้การดำเนินการจัดการศึกษาได้ผลผลิตที่มีคุณภาพ

ปี พ.ศ. 2553

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติบัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายในและการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงที่ออกไปแล้ว และให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับใหม่ คือ กฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 แทน โดยที่หลอมรวมการประกันคุณภาพภายในของการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษาและการประกันคุณภาพภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน และแนวทางการปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในมีหลักเกณฑ์เปลี่ยนไปจากเดิม ดังนี้

หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มี 8 ประการ

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
4. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

5. การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
6. การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
7. การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
8. การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

จะเห็นได้ว่า ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในส่วนของการศึกษาขั้นพื้นฐาน นั้น ยังคงกำหนดหลักเกณฑ์ และแนวทางปฏิบัติไว้เช่นเดิม กล่าวคือ ให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการพัฒนาและประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดีสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและจัดการศึกษามุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด” (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2553 : 3-4)

หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการศึกษา ซึ่งบุคลากรในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมพร้อม เห็นคุณค่าและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตามและกำกับดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีหน่วยงานได้ให้หลักการสำคัญไว้ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2543 : 11) กล่าวถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาว่ามีหลักการสำคัญ 3 ประการ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา ไม่ใช่การจับผิดหรือทำให้บุคคลเสียหาย โดยเป้าหมายสำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2. การที่จะดำเนินให้บรรลุเป้าหมายตามข้อ 1 ต้องทำให้การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนพัฒนาและปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน เป็นระบบ มีความโปร่งใส และมีจิตสำนึกในการพัฒนาคุณภาพการทำงาน

3. การประกันคุณภาพเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครู อาจารย์ บุคลากรอื่นๆ ในสถานศึกษา โดยการดำเนินงานจะต้องให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เช่น ชุมชน ผู้เรียน สำนักงานเขตพื้นที่ หรือหน่วยงานที่กำกับดูแลเข้ามามีส่วนในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน

ติดตามประเมินผล พัฒนา ปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ ช่วยกันผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ เป็นไปตามความต้องการของผู้ปกครอง สังคม และประเทศชาติ

สรุปได้ว่า หลักการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คือ การที่สถานศึกษาร่วมกัน ปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็น ส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการ และการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยที่ ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน หน่วยงาน เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เน้นสร้าง ความพึงพอใจให้กับผู้บริ โภค เป็นการสร้างความมั่นใจที่ตั้งอยู่บนรากฐานของหลักวิชาการ หลักฐาน ข้อเท็จจริงที่สามารถตรวจสอบได้

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระบบหลักของการประกันคุณภาพ คือ การพัฒนาปรับปรุงมาตรฐานการปฏิบัติงานที่มี จุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายหมวดยาน สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตน อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพมาตรฐานที่กำหนด เพื่อให้การดำเนินงานของสถานศึกษาเป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษา

สำนักทดสอบทางการศึกษา (2553 : 9-12) คุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานที่เกี่ยวข้อง คือ การดำเนินกิจกรรมใด ๆ ความขั้นตอน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่สถานศึกษา กำหนดไว้ และตามมาตรฐานที่ชาติต้องการ ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Internal Quality Assurance) เป็นระบบที่สถานศึกษาสร้างความมั่นใจ (Assure) แก่ผู้รับบริการทั้งผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ตลอดจนองค์กรหรือสถานประกอบการที่รับผู้เรียนเข้าศึกษาต่อหรือทำงาน ว่า สถานศึกษาสามารถจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ ได้ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด ผู้สำเร็จ การศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด และสังคมคาดหวัง สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข รวมทั้งสร้างประ โยชน์ให้แก่ ครอบครัวและชุมชนตามความเหมาะสม ด้วยการบริหารจัดการที่มีทั้งคุณภาพทั้งองค์กร โดยใช้ หลักการมีส่วนร่วม บุคลากรในสถานศึกษา โดยเฉพาะครูและผู้บริหารตระหนักถึงเป้าหมาย คือ ผลประ โยชน์ที่เกิดกับผู้เรียนเป็นอันดับแรก ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึง เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่ผู้เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ และ ถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง ดังนี้

1. การกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวใน การบริหาร และตัดสินใจดำเนินงานทั้งด้านการบริหาร วิชาการ งบประมาณ บุคลากรและทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก และผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อ

เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2. การเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานในส่วนอื่น ๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตาม ตรวจสอบ การดำเนินงาน ตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3. การแสดงความรับผิดชอบที่ตรวจสอบได้ (Accountability) มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย (Goals) ที่ผู้เรียน ผู้ปกครองและชุมชนต้องได้รับรู้เพื่อการร่วมกันและเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษา ว่าสามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่ จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสม และสามารถทำให้เกิดผล ได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้ เพื่อเป็นสัญญาประชาคม และเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจน สู่เป้าหมายเดียวกัน จากหลักการดังกล่าวข้างต้น การประกันคุณภาพการจัดการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กันต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

3.1 การประเมินคุณภาพภายในเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาการติดตาม และการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือ โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือ โดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อนำผลจากการประเมิน ไปใช้ในการวางแผนกิจกรรม/โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นจึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

3.2 การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้า สถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริงข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปี ดังนั้นครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวม

ระดับสถานศึกษาได้หรือโครงการอื่นๆที่สถานศึกษาดำเนินการที่จะต้องสามารถตอบได้ว่าเหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้นหรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลงข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบ เพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

3.3 การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจัดระบบและโครงสร้างการวางแผนและการดำเนินงานตามแผนรวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นความรับผิดชอบร่วมกันของทุกคน

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2554 : 9-12) การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องมีความชัดเจน มีความเป็นปรนัย (Objectivity) มีความเหมาะสมกับสิ่งที่ถูกประเมิน ดังนี้ การเลือกใช้วิธีการประเมินต้องวิธีการที่มีประสิทธิภาพ หลีกเลี่ยงข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้นให้มากที่สุด มีการตรวจสอบความถูกต้องจากข้อมูลหลาย ๆ แห่ง อย่างไรก็ตามความสำคัญของความชัดเจนและความถูกต้องของการประเมินเป็นจุดสำคัญ ทั้งนี้ในการประชุมของ The Joint Committee on standard For Educational ได้สร้างมาตรฐานการประเมินขึ้นเรียกว่า “Standard of Evaluation” หรือมาตรฐานการประเมิน ซึ่งสถานศึกษาสามารถนำมาใช้ในการประเมินในแต่ละมาตรฐานการศึกษาได้ ดังนี้

1. มาตรฐานด้านประโยชน์จากการประเมิน (Utility Standard) ผลการประเมินต้องให้ข้อมูลตรงตามที่ใช้ผลการประเมินอย่างรู้ (เช่น ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ฯลฯ) นำไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาปรับปรุงการดำเนินงานได้จริง โดยเฉพาะหากสามารถให้ข้อมูลช่วยในการปรับปรุงตนเองได้ในระดับบุคคล (นักเรียน ครู ผู้ปกครอง บุคลากรในสถานศึกษา) ก็จะทำให้มีประโยชน์มากยิ่งขึ้น
2. มาตรฐานด้านความเป็นไปได้ (Feasibility Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินจะต้องมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติจริง ประหยัดคุ้มค่าและเหมาะสม
3. มาตรฐานด้านความเหมาะสม (Propriety Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องไม่ส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการประเมิน เช่น ไม่ก่อให้เกิดผลเสียกับผู้ให้ข้อมูล
4. มาตรฐานด้านความถูกต้อง (Accuracy Standard) วิธีการที่ใช้ในการประเมินต้องมีความถูกต้องให้ข้อมูลเชื่อถือได้ เช่น เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินต้องสามารถวัดตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัดได้จริงมีความครบถ้วนสมบูรณ์ตามตัวบ่งชี้ที่ต้องการวัด แหล่งผู้ให้ข้อมูลเชื่อถือได้ ให้ข้อมูลตามความเป็นจริง วิธีการวิเคราะห์และการนำเสนอผลการประเมินถูกต้อง และผลการประเมินมีความเป็นปรนัย

องค์ประกอบในการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาประกอบด้วย 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ และมาตรฐานเพิ่มเติม โดยมีรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ด้านคุณภาพผู้เรียน (6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้)

- มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ (6 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ (4 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง (4 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ คัดสรรใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีสติ สมเหตุสมผล (4 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร (4 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต (4 ตัวบ่งชี้)

ด้านคุณภาพการจัดการศึกษา (6 มาตรฐาน 34 ตัวบ่งชี้)

- มาตรฐานที่ 7 ครูปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (9 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 8 ผู้บริหารปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 9 คณะกรรมการสถานศึกษาและผู้ปกครอง ชุมชนปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล (6 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 10 สถานศึกษามีการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบคอบ (4 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 11 สถานศึกษามีการจัดสภาพแวดล้อมและการบริการที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาเต็มศักยภาพ (3 ตัวบ่งชี้)
- มาตรฐานที่ 12 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกระทรวง (6 ตัวบ่งชี้)

ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)

- มาตรฐานที่ 13 สถานศึกษามีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กำหนดในกระทรวง (2 ตัวบ่งชี้)

ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 14 การพัฒนาสถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์ ปรัชญาและจุดเน้นที่กำหนด (2 ตัวบ่งชี้)

ด้านมาตรฐานการส่งเสริม (1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้)

มาตรฐานที่ 15 การจัดกิจกรรมตามนโยบาย จุดเน้น แนวทาง การปฏิรูปการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมสถานศึกษา ให้ยกระดับคุณภาพสูงขึ้น (2 ตัวบ่งชี้)

ขั้นตอนและแนวทางการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ขั้นตอนการประเมินคุณภาพภายใน (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา. 2554 : 13-16)

1. ขั้นตอนเตรียมการ

1.1 ขั้นตอนเตรียมความพร้อมของบุคลากรทุกคน โดยการทำความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในประเด็นสำคัญ ๆ เช่น การประเมินคุณภาพ คือ อะไร มีความสำคัญอย่างไร ขั้นตอนการประเมินคุณภาพเป็นอย่างไร เน้นย้ำกับบุคลากรในการให้ความร่วมมือตอบคำถาม หรือสัมภาษณ์ โดยยึดหลักการตอบตามสิ่งที่ปฏิบัติจริงและผลที่เกิดขึ้นจริง เน้นย้ำให้บุคลากรทุกคนตระหนักว่า การประเมินคุณภาพ คือ ภารกิจประจำของทุกคนที่ต้องร่วมมือกันทำอย่างต่อเนื่อง สร้างความตระหนักถึงคุณค่าของการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และการทำงานเป็นทีม และต้องพัฒนาความรู้ ทักษะเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ โดยเน้นเนื้อหา การกำหนดกรอบมาตรฐานการประเมิน การสร้างเครื่องมือประเมินตามมาตรฐาน การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากผลการประเมิน และการเขียนรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

1.2 การแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานด้านการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา รับผิดชอบในการประสานงาน กำกับดูแล ช่วยเหลือ สนับสนุนให้ทุกฝ่ายทำงานร่วมกันเป็นทีม ซึ่งคณะกรรมการหรือคณะทำงานควรประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู นักเรียน บุคลากรในสถานศึกษา

สรุปได้ว่า ด้านการเตรียมการ เป็นการเตรียมความพร้อมของบุคลากรภายในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้อง สร้างความตระหนัก ความรู้ ทักษะในการประเมินภายใน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ หรือคณะทำงานอย่างชัดเจน และทำงานกันเป็นทีม เพื่อให้สถานศึกษาได้มีความพร้อมในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา

2. ขั้นตอนการดำเนินการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน เป็นกระบวนการบริหารอย่างมีคุณภาพครบวงจร (PDCA) ของเคมมิ่ง ซึ่งวงจร ของเคมมิ่ง ประกอบด้วย การวางแผน (Plan) ปฏิบัติตามแผน (DO) การตรวจสอบ (Check) และการพัฒนาปรับปรุง (Act) โดยมีลักษณะเป็นวงจรต่อเนื่อง

2.1 การวางแผนการปฏิบัติงาน (P) จะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจน โดยใช้กรอบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นแนวทางการดำเนินงาน รวมไปถึงการวางแผนผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน ระยะเวลา และทรัพยากรที่ต้องใช้สำหรับการจัดทำแผนของสถานศึกษา แผนงบประมาณ แผนการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น กำหนดวิธีการประเมิน ตัวบ่งชี้ความสำเร็จตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน วางแผนเก็บข้อมูล วางแผนการวิเคราะห์/สรุปและรายงานผล

2.2 การดำเนินการตามแผน (D) ศึกษามาตรฐานตัวบ่งชี้ ผู้บริหารควรให้การส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรทำงานอย่างมีความสุข โดยจัดสิ่งอำนวยความสะดวก สนับสนุนทรัพยากรเพื่อการปฏิบัติ กำกับติดตามการทำงานให้เป็นไปตามแผนที่วางไว้ และให้การนิเทศ

2.3 การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา (C) โดยวางกรอบ การตรวจสอบผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา สร้างเครื่องมือการประเมินตามมาตรฐาน การศึกษา กำหนดเกณฑ์การประเมิน ตัวบ่งชี้ตามมาตรฐานการศึกษา ดำเนินการตรวจสอบ การดำเนินงาน และสรุปผลการตรวจสอบการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษา

2.4 การนำผลการประเมินคุณภาพภายในมาปรับปรุง (A) สถานศึกษานำผลการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานศึกษามาวิเคราะห์ วางแผนการแก้ไขปรับปรุงการดำเนินงานของ สถานศึกษาในส่วนที่เป็นจุดควรพัฒนาการดำเนินการแก้ไขปรับปรุง การดำเนินงานของสถานศึกษา ตามแนวทางที่สถานศึกษาเลือกใช้ แล้วดำเนินการตรวจสอบผลการดำเนินงานว่าเป็นไปตาม เป้าหมายที่ต้องการ บรรลุผลหรือไม่ ซึ่งเป็นการย้อนกลับไปดำเนินการตามขั้นตอนที่ 1 ใหม่ เพื่อนำไป วางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานในระยะต่อไป สำหรับงานที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาให้พัฒนา การปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้นต่อไป

สรุปได้ว่าด้านการดำเนินการ อย่างมีประสิทธิภาพต้องประกอบด้วย การวางแผนซึ่งเป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิบัติตามแผนเป็น การลงมือทำงานตามแผนที่วางไว้อย่างเป็นระบบ ตรวจสอบผลการทำงานว่าเป็นไปตามแผนที่วางไว้หรือไม่ ถ้าไม่เป็นไปตามแผนจะต้องวางแผนใหม่ในการปฏิบัติต่อไป ส่วนที่ดีแล้วให้พัฒนาให้ คียิ่งขึ้น

3. ขั้นตอนการจัดทำรายงานผลการประเมิน

เมื่อสถานศึกษาดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา เสร็จแล้วจะจัดทำรายงานการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา พร้อมสรุปจุดแข็งและจุดที่ควรพัฒนาของสถานศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนทราบ

สรุปได้ว่า ขั้นตอนการรายงาน ต้องวิเคราะห์ สังเคราะห์ จำแนกตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ และเขียนรายงานผลให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง สาธารณชน และหน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ

กล่าวโดยสรุปว่า ขั้นตอนการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่อาศัยความร่วมมือของบุคลากรทุกฝ่าย มีการแต่งตั้งคณะทำงานชัดเจน มีการวางแผน ดำเนินการตามแผน ติดตามกำกับ ตรวจสอบ ประเมินผล นำผลมาปรับปรุง และจัดทำรายงานการประเมินการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาต่อต้นสังกัด ผู้เกี่ยวข้อง และสาธารณชน

หลักเกณฑ์ วิธีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

กระบวนการในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกสถานศึกษาที่เกิดจากการเรียนรู้ร่วมกันของบุคลากรในสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554 : 186-188) ได้เสนอแนะกระบวนการดำเนินการดังรายละเอียด ต่อไปนี้

1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

ให้สถานศึกษาและผู้เกี่ยวข้องดำเนินการ และถือเป็นความรับผิดชอบร่วมกัน ดังนี้

1.1 ศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้

1.2 พิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา

1.3 กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้

1.4 ประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ผู้กลุ่มเกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ ทั้งนี้สถานศึกษาอาจกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ได้

2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

2.1 ให้สถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ดังนี้

2.1.1 ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง

2.1.2 กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจด้านต่าง ๆ และเป้าหมายด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม

2.1.3 กำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการวิจัย หรือผลการวิจัย หรือข้อมูลอ้างอิงได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล การพัฒนาบุคลากร และการบริหารจัดการ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้

2.1.4 กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ

2.1.5 กำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบ และดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.6 กำหนดบทบาทหน้าที่และแนวทางการมีส่วนร่วมของบิดา มารดา ผู้ปกครอง องค์กร หน่วยงาน ชุมชน และท้องถิ่น

2.1.7 กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม โครงการ

2.1.8 เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

2.2 ให้สถานศึกษาจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

2.2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

2.2.2 ให้กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน

2.2.3 เสนอแผนปฏิบัติการประจำปีต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ ดำเนินการ ดังนี้

3.1 จัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3.2 กำหนดผู้รับผิดชอบและจัดระบบสารสนเทศให้เป็นหมวดหมู่ ครอบคลุมเป็นปัจจุบัน สะดวกต่อการเข้าถึงและการให้บริการ หรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด

3.3 นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและพัฒนากการเรียนการสอน

4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

4.1 นำแผนการปฏิบัติงานประจำปีแต่ละปีสู่การปฏิบัติ ตามกรอบระยะเวลา และกิจกรรมโครงการที่กำหนดไว้

4.2 ผู้รับรับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูง

5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

5.1 กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา

5.2 ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5.3 รายงานและนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

5.4 เตรียมการและให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด

6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดำเนินการ ดังนี้

6.1 ให้มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายในอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

6.2 ดำเนินการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายและเหมาะสม

7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ดำเนินการ ดังนี้

7.1 สรุปและจัดทำรายงานประจำปี ที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน และผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด

7.2 นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ

7.3 เผยแพร่รายงานต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดำเนินการ ดังนี้

8.1 ส่งเสริมแนวความคิดเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ จนเป็นวัฒนธรรมคุณภาพในการทำงานปกติของสถานศึกษา

8.2 นำผลการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และเลือกสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง

8.3 เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา
วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นคู่มือในการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เกิดความยั่งยืน
2. เพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งพร้อมรับการประเมิน

ภายนอก

แนวทางการดำเนินงาน

1. ศึกษาเอกสารคู่มือการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
2. ประชุมคณะครู และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด และหลักการประกันคุณภาพภายใน และหลักเกณฑ์วิธีการจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อสร้างความตระหนักร่วมกัน
3. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบโครงการ การจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
4. วางแผน กำหนดปฏิทินการดำเนินงาน
5. นิเทศ ติดตาม เชื่อมชั้นเรียน ศูนย์สารสนเทศ ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเก็บเอกสาร หลักฐาน ร่องรอยการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับ การจัดระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาทั้ง 8 องค์ประกอบ และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 14 มาตรฐาน มาตรฐานการศึกษาปฐมวัย 11 มาตรฐาน
6. ผู้รับผิดชอบโครงการสรุปรายงานผลการนิเทศให้ผู้บริหารและคณะครูรับทราบ มอบหมายแนวทางพัฒนา ปรับปรุง

ความสัมพันธ์ของการประกันคุณภาพภายในกับการประกันคุณภาพภายนอก

การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ถือว่า เป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่คุณภาพและมาตรฐานการศึกษา สร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแล้ว ยังมีผลต่อการรองรับการประกันคุณภาพจากองค์กรภายนอก

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2553 : 49-50) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ดังนี้ ระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นการปฏิบัติงานอย่างมีขั้นตอน ทำอย่างต่อเนื่องด้วยระบบการมีส่วนร่วม มุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน คือ คุณภาพที่เกิดกับผู้เรียน การทำงาน โดยยึดระบบคุณภาพย่อมสร้างความมั่นใจให้กับพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง ว่าสถานศึกษาแสดงถึงความรับผิดชอบต่อนักเรียนในการจัดการศึกษา โดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ อย่างไรก็ตามผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องมีความรับผิดชอบร่วมกันด้วย โดยต้องตระหนักถึงคุณประโยชน์ของการประกันคุณภาพภายใน มีจิตสำนึกที่เห็นแก่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน จำเป็นต้องมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาย่อมส่งผลถึงผู้เรียนอย่างแน่นอน ผลการจัดการศึกษาโดยรวมระดับประเทศก็จะบรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสามารถแข่งขันกับนานาชาติอารยประเทศได้

การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา นอกจากจะเป็นการพัฒนาสถานศึกษาโดยตรงแล้ว ผลการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพภายในยังใช้หลักฐานยืนยันคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเตรียมพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ฉะนั้น สถานศึกษาต้องมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องที่สถานศึกษานับคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ และผลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งผลการดำเนินงานทั้ง 4 ดังกล่าว เป็นมาตรฐานที่สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ใช้ในการประเมินคุณภาพภายนอก (ตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 หมวด 3 ข้อ 38) “มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา” จะเป็นตัวเชื่อมโยงการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา กับการประเมินคุณภาพภายนอก ด้วยเหตุนี้สถานศึกษาจำเป็นต้องมีมาตรฐานการศึกษาที่มีความครอบคลุมชัดเจน และสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่เกี่ยวข้องทุกระดับ ความคาดหวังในอนาคตสถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีข้อมูลและสารสนเทศที่สะท้อนให้เห็นผลการจัดการศึกษาที่แท้จริง ในกรณีที่สถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกแล้ว ปรากฏว่าผลการจัดการศึกษาได้ไม่ผ่านเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพภายนอกสถานศึกษา จะต้องจัดทำแผนปรับปรุงคุณภาพตามข้อเสนอแนะที่ได้รับเสนอแผนต่อสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ภายใน 30 วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการประเมิน โดยผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หลังจากนั้น ภายใน 2 ปี สถานศึกษาจะได้รับ การประเมินใหม่อีกครั้ง

การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบ การประกันคุณภาพภายใน และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้น สังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน การศึกษา และเพื่อเป็นการรองรับการประกันคุณภาพจากองค์กรภายนอก

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2542 : 52-54) กล่าวถึงการประกัน คุณภาพภายนอกว่าจะมีการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งใน ทุก 5 ปี และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชนในการประเมินเพื่อ รับรองคุณภาพจากองค์กรภายนอกนั้นสิ่งที่สำคัญที่สถานศึกษาจะต้องดำเนินการก็คือ การเตรียมรับ การประเมินจากองค์กรภายนอก คณะกรรมการประเมินจากองค์กรภายนอกจะแจ้งหรือประสานงาน เกี่ยวกับระบบหรือขั้นตอนวิธีการในการประเมินให้ทราบ ซึ่งสถานศึกษาควรดำเนินการดังนี้

1. สร้างความเข้าใจให้กับบุคคลที่เกี่ยวข้อง และเข้าใจถึงการที่สถานศึกษากำลังเตรียมความ พร้อมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกเป็นการกระตุ้นใจให้ทุกคนมีความพร้อมและ กระตือรือร้นที่จะรับการประเมิน และการรับรองคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาซึ่งการสร้าง ความเข้าใจนี้จะทำให้ทุกคน ทุกทีมงาน ในสถานศึกษามีความพร้อมในทุกด้าน การสร้างความเข้าใจ นี้ไม่ใช่การสร้างการรับรู้แต่เพียงเฉพาะแก่ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาเท่านั้นแต่ หมายรวมถึงทุกคนที่อยู่ทั้งในและนอกสถานศึกษา ไม่ว่าจะเป็นผู้เรียน พ่อค้า แม่ค้า และผู้ประกอบการ ชุมชน ซึ่งบุคลากรเหล่านี้มีส่วนร่วมอย่างสำคัญในความสำเร็จของสถานศึกษา

2. การเตรียมการด้านบุคลากรเป็นการเตรียมความพร้อมในด้านบุคคลที่เกี่ยวข้องกับ การประเมิน โดยตรง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติ ภารกิจของสถานศึกษาสิ่งสำคัญที่สถานศึกษาควรดำเนินการคือความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของ บุคลากรเหล่านั้นตลอดจนความสามารถในการแสดงข้อมูลสารสนเทศหรือเอกสารและการนำเสนอ ที่มีประสิทธิภาพซึ่งสถานศึกษาควรจะต้องวางแผน และดำเนินการตามระบบขั้นตอนของ การประเมินที่คณะกรรมการประเมินภายนอกได้แจ้งหรือประสานงานเป็นข้อตกลงไว้ การวางแผน

ที่วางไว้ก่อนที่จะมีการประเมินจริงจากคณะกรรมการประเมินภายนอก เป็นสิ่งที่จะสร้างความมั่นใจให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการประเมินและยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับครูและบุคลากรอื่นที่พร้อมจะรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

3. การเตรียมการด้านเอกสารรายงาน สื่อ อุปกรณ์ นับเป็นการเตรียมการที่สำคัญที่สุด เพราะเอกสาร รายงาน สื่อต่างๆ จะเป็นหลักฐานร่องรอยที่ให้ข้อมูลสารสนเทศ หรือผลลัพธ์สำคัญในการแสดงความก้าวหน้าหรือผลสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาซึ่งผลงานดังกล่าวควรจะชี้หรือแสดงให้เห็นคุณภาพของผู้เรียน กระบวนการทำงานทั้งการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนที่แสดงถึงความเปลี่ยนแปลงที่ดีครูและบุคลากร ได้รับการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนมีความพึงพอใจ ผู้ปกครองและชุมชนให้การยอมรับซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและธรรมนูญสถานศึกษา เอกสารรายงานสื่ออุปกรณ์ที่สถานศึกษาควรจัดเตรียมให้พร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก

สรุปได้ว่า การเตรียมรับการประเมินจากองค์กรภายนอกเป็นกิจกรรมในการเตรียมความพร้อมในการเสนอเข้ารับการประเมินจากองค์กรภายนอกเพื่อขอใบรับรองได้แก่ การสร้างความเข้าใจให้แก่ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง การเตรียมการด้านบุคลากร และการเตรียมการเกี่ยวกับเอกสาร การรายงาน หลักฐาน สื่อ และอุปกรณ์ ในการนำเสนอผลงาน อย่างไรก็ตามก่อนจะมีการประเมินจากองค์กรภายนอก ตามกำหนดการนั้น สถานศึกษาควรมีความมั่นใจในทุกด้าน และเชื่อมั่นว่าสถานศึกษาจะดำเนินการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาได้สำเร็จ ได้รับการรับรองคุณภาพจากองค์กรภายนอก และมีความมุ่งมั่นที่จะยกระดับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สูงขึ้นตลอดไป

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาในประเทศ ดังต่อไปนี้

ชนิฐา จรูญชนม์ (2550 : 82- 83) ได้ศึกษา เรื่อง การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการสถานศึกษาผลการวิจัย พบว่า 1) การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 3 โดยภาพรวมตามขั้นตอนการประกันคุณภาพภายใน 8 ด้าน อยู่ในระดับมาก 2) ความเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพในสถานศึกษามากที่สุด ครูมีความเห็นต่อการปฏิบัติงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา รองลงมา และผู้แทนชุมชน

มีความเห็นต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา น้อยที่สุด ความเห็นของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีต่อการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความแตกต่างกันทั้ง 8 ด้าน

คำริน ทองเหลี่ยม (2550 : 108 – 110) ได้ทำการวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่ การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูวิชาการ และครู โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา และด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเท่ากันทั้ง 2 ด้าน รองลงมา คือ ด้านการผดุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

ณรงค์ กือสันเทียะ (2550 : 96 -100) ได้ศึกษาสภาพปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษาของ โรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6 พบว่า 1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับ มาก ส่วนปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพ ปรากฏว่า ความคิดเห็นที่มีต่อ สภาพการดำเนินการแตกต่างกันเฉพาะที่จำแนกตามตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่จำแนกตาม ตำแหน่งของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนที่จำแนกตามประสบการณ์และวุฒิการศึกษาไม่แตกต่างกันเมื่อ เปรียบเทียบเกี่ยวกับปัญหาไม่ว่าจะเป็นตำแหน่ง วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานต่างกัน ความคิดเห็นที่มีต่อปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ทรงศักดิ์ สู่วุฒ (2551 : 190 – 196) ได้ศึกษาปัจจัยทางการบริหารบางประการ ที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สกลนครเขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัจจัยทางการบริหารบางประการในโรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ลักษณะของบุคลากรในโรงเรียน 2) ระดับการปฏิบัติการของการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทุกด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การประเมินมาตรฐานการศึกษา และการผดุงระบบประกันคุณภาพการศึกษา 3) ผู้บริหาร โรงเรียน และครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกัน ที่ระดับ นัยสำคัญทางสถิติ .05 4) ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหารบางประการภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 6) ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนที่อยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0 7) ปัจจัยทางการบริหารบางประการ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สัมพันธ์กันทางบวกทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 8) ปัจจัยทางการบริหารบางประการ ด้านงบประมาณ ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ ด้านแรงจูงใจของบุคลากร และด้านการตัดสินใจของผู้บริหารสามารถพยากรณ์การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียนได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยตัวแปรทั้ง 5 ด้าน ร่วมกันพยากรณ์ การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ได้ร้อยละ 62 มีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของ การพยากรณ์ 0.248

ลำควน ทูยประโคน (2552 : 110) ได้ศึกษา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 การดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการดำเนินงานตามแผน ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการจัดทำรายงานประเมินตนเองหรือรายงานประจำปี ด้านการเตรียมการ ด้านการนำผลการประเมินมาปรับปรุงงาน และด้านการตรวจสอบประเมินผล

สุชาติ ทางตะคุ (2552 : 108) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา มาจากการศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ใน 8 ด้าน คือ 1) การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ 2) การพัฒนามาตรฐานการศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 4) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา 5) การตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา 6) การประเมินคุณภาพการศึกษา 7) การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี 8) การผลุงระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหาร โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ทั้งโดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก

สุพัตรา เมืองบุญชู (2552 : 82 – 86) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสอง

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระบุรี เขต 1 1) สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกรอบสอง โดยรวมและรายได้ออยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย

2) การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินภายนอกรอบสอง ตามความเห็นของครูที่มีประสบการณ์ต่างกันและครูที่ปฏิบัติงานในประเภทสถานศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ตามความเห็นของครู โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

ฐานะ สายวาริรัตน์ (2553 : 120-122) ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 ผลการวิจัย พบว่า

1) การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้าน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือการเตรียมการด้านการดำเนินงาน และด้านการรายงานการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน โรงเรียน 2) การวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน โดยรวมและรายด้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาอยู่ในระดับน้อย ซึ่งมีค่าใกล้เคียงกันทั้งสามด้าน 3) ผลการเปรียบเทียบระดับปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน โดยจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้อำนวยการ โรงเรียน รองผู้อำนวยการ โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบ และครูผู้สอน โดยรวม และรายด้านมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาไม่แตกต่างกัน

นงลักษณ์ รักษาผล (2553 : 82) ได้ศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดน่าน โดยภาพรวมพบว่า อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับมากเป็นอันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนามาตรฐานการศึกษา รองลงมาได้แก่ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษา และด้านการผุดระบบการประกันคุณภาพการศึกษา

สำราญ วิรุณพันธ์ (2553 : 119-122) ได้ทำการศึกษา เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมมีการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับมากที่สุด โดยด้านที่มีการดำเนินงานสูงสุด คือ การผุดระบบประกันคุณภาพการศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการจัด ระบบบริหารและ

สารสนเทศ 2) ปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาด้านที่เป็นปัญหา 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ ด้านตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษา และ 3) การเปรียบเทียบสภาพปัญหา การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ ความคิดเห็นของผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก และผู้ที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง

จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ สรุปได้ว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานการศึกษา โดยมีกระบวนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะผู้บริหาร ครู และบุคลากรผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นตัวแทนที่สำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประเมินภายนอก

งานวิจัยต่างประเทศ

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยพบงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษาของต่างประเทศ ดังต่อไปนี้

บรูคส์ (Brooks, 1999 : 155) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพและการวางแผนปรับปรุงการศึกษาของนักเรียนที่ได้รับการศึกษาพิเศษในรัฐอิลลินอยส์ โดยศึกษาจาก 96 โรงเรียนที่อยู่ภายใต้การตรวจสอบภายนอก การศึกษานี้ พบว่า โรงเรียน 18 โรงเรียน ได้รับการตรวจสอบภายนอก และล้มเหลวในการจัดทำแผนพัฒนาโรงเรียน โรงเรียน 61 โรงเรียนมีการจัดการศึกษาพิเศษ โดยรายงานจากคณะกรรมการภายนอกและนักการศึกษาผู้เชี่ยวชาญ และนักการศึกษาทั่วไป มีความเชื่อว่า สามารถจะวางแผนเพื่อพัฒนาโรงเรียนและตอบสนองโรงเรียนได้อย่างดี

เอเตรีย (Atrai, 2000 : 144) ได้วิจัย เรื่อง ผลกระทบของการประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์ แลพกระบวนการวางแผนพัฒนาของครูชิคาโก ที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงโรงเรียน การศึกษาครั้งนี้เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการทำประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์และกระบวนการวางแผนพัฒนาครูเมืองชิคาโก ที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงโรงเรียน ผลการศึกษา พบว่ากระบวนการวางแผนเพื่อปรับปรุงและประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์ส่งผล ในทางบวกต่อทัศนคติของครูที่มีต่อการปรับปรุงโรงเรียน

ฮาร์เปอร์ (Harper, 2000 : 189) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทของทีมงานในการประกันคุณภาพและการวางแผนพัฒนาโรงเรียนระดับกลาง ผลการศึกษาพบว่า การวางแผนเป็นทีม ทำให้ครูได้มีการพัฒนาตนเองในทางที่ดีขึ้น และทีมงานมีส่วนช่วยในการพัฒนาโรงเรียนในแนวใหม่ การทำงาน

เป็นทีม การสร้างความตระหนักให้แก่ครูใหญ่ของแต่ละสถานศึกษาในการเป็นผู้นำกระบวนการเปลี่ยนแปลง และการวางแผนพัฒนาการประกันคุณภาพแนวใหม่ของโรงเรียนต่างๆ ในการพัฒนาหลักสูตร ไม่ส่งผลกระทบต่อเทคนิควิธีสอน

กินนิลด์ (Gynnild. 2007 : 263-273) ได้ศึกษาแนวทางใหม่ในการประเมินคุณภาพการศึกษา โดยได้ศึกษาผลการประเมินคุณภาพภายนอกของมหาวิทยาลัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี นอร์วีเจียน ซึ่งได้รับการประเมินโดยบริษัทประเมินคุณภาพระดับอุดมศึกษานอร์วีเจียนเอเจนซี โดยการประเมินคณะวิชา 7 คณะวิชา ซึ่งมหาวิทยาลัยได้ทำการสอนให้แก่นักศึกษาซึ่งผลการประเมินได้รับรองคุณภาพว่ามหาวิทยาลัยได้คุณภาพในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาในเวลารวดเร็วจากการประเมินดังกล่าว ได้บ่งชี้ถึงหลักเกณฑ์ใหม่ของการรับรองคุณภาพว่าไม่ใช่เฉพาะการเตรียมการด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วยซึ่งเป็นสิ่งที่จะสนับสนุนที่สำคัญ

ปากที (Pak Tee. 2008 : 112 – 125) ได้ศึกษาขั้นตอนและประเด็นขัดแย้งของการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการเน้นข้อมูลเชิงลึกสำคัญสามประการในการประกันคุณภาพการศึกษา โดยใช้สิงคโปร์เป็นกรณีศึกษา เพื่อประโยชน์ต่อผู้กำหนดนโยบายและปฏิบัติเพื่อทำความเข้าใจขั้นตอนและประเด็นขัดแย้ง ในแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษา การศึกษารุ่นนี้ ใช้รูปแบบขั้นตอนการพัฒนา เพื่อวิเคราะห์การพัฒนาการประกันคุณภาพและประเด็นที่เกี่ยวข้องซึ่งกรอบการวิเคราะห์ คือ การเปลี่ยนแปลงการประกันคุณภาพมาตรฐานการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในสิงคโปร์ พบว่า การประกันคุณภาพในแต่ละระยะมีลักษณะของความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงและมีความสมดุลระหว่างความละเอียดอ่อนและความหลากหลาย ระหว่างมาตรฐานและนวัตกรรม

ลิม (Lim. 2009 : 79 – 94) ได้ศึกษาการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในการเป็นเครื่องมือในการแข่งขันด้านการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนในประเทศสิงคโปร์ เพื่อตรวจสอบการพัฒนาและประสิทธิภาพของเครื่องมือในการประกันคุณภาพการศึกษาระดับ อุดมศึกษาของเอกชนในประเทศสิงคโปร์ ซึ่งได้เกิดการแข่งขันในตลาดโลกเพิ่มมากขึ้น โดยออกแบบวิธีการ/แนวทางการตรวจสอบการเจริญเติบโตของการศึกษาเอกชนในสิงคโปร์ พบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาของเอกชนในสิงคโปร์ ยังคงเกาะงกับธุรกิจ และการจัดการ รัฐบาลยังไม่ได้กำหนดรูปแบบของกรอบระเบียบใดๆ เพื่อให้มั่นใจมาตรฐานทางวิชาการที่ยึดถือแต่โรงเรียนเอกชนจำนวนมากที่อาศัยการริเริ่มของตนเอง เพื่อรักษาคุณภาพการเรียนการสอนวิจัยขึ้นนี้เปิดเผยถึงความไม่เพียงพอในการประกันคุณภาพในอุตสาหกรรมการศึกษาระดับอุดมศึกษาเอกชนของสิงคโปร์ ซึ่งให้เห็นความจำเป็นในการประสานงานระหว่างรัฐบาลสิงคโปร์และผู้ให้การศึกษาเอกชน

ซึ่งควรเป็นอีกกรอบการประเมินหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะให้การประกันคุณภาพมีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความตระหนักถึงวิสัยทัศน์ของการเป็นศูนย์กลางการศึกษาระดับภูมิภาค

วองและฮุย (Wong & Hui. 2010 : 205 – 233) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพในโรงเรียนอนุบาลของฮ่องกง และได้พบกลไกใหม่ของการประกันคุณภาพการตรวจสอบทั้ง (QAI) ในปี 2000 ทั้งนี้เพื่อที่จะบังคับสอบและปรับปรุงโรงเรียนในภาคของการศึกษาปฐมวัย พบว่า การประกันคุณภาพการตรวจสอบ หรือ QAI ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ หนึ่ง โรงเรียนประเมินผล การตรวจสอบภายนอกสองรายงานผลการตรวจสอบให้ประชาชน เข้าใจบทบาทของการประเมินตนเองและสามารถตรวจสอบปฏิสัมพันธ์กับภายนอก การศึกษาและวิเคราะห์รายงาน QAI ทั้งหมด 80 รายงานที่ออกโดยรัฐบาล และทำการสัมภาษณ์ครูใหญ่และครู โรงเรียนอนุบาลที่ได้รับการจัดอันดับดีเยี่ยม, ดี และความพึงพอใจในการเรียนรู้และประสิทธิภาพการสอนใน QAI จากกาวิเคราะห์พบว่า 1) การประเมินตนเองมีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอน การปฏิบัติอย่างมีนัยสำคัญแต่มีความสัมพันธ์เชิงลบกับจำนวนของปัญหาที่พบใน QAI 2) โรงเรียนอนุบาลทั้งหมดรายงาน ความท้าทาย 4 ประเภท คือ ความไม่แน่นอน บุคลากร ภาระงาน และภาระทางจิตใจ และ 3) QAI เป็นกระบวนการที่อำนวยความสะดวกและมีประสิทธิผลอย่างยิ่งในการประเมินตนเอง ของ โรงเรียน และการพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติตามนโยบายด้วย ทั้งนี้ควรคำนึงถึงว่ากลไกการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ควรรักษาความสมดุลระหว่างการประเมินภายนอกและภายในและการทำงานที่มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจและมีการปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

สรุปการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ส่งผลต่อการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างมั่นคงและสอดคล้องมาตรฐานการศึกษา โดยมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบทุกขั้นตอน ใช้วิธีการที่หลากหลาย อาศัยความร่วมมือของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทั้งนี้ไม่ใช่เฉพาะการเตรียมการด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเท่านั้น แต่ควรคำนึงถึงคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่จะสนับสนุนที่สำคัญในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามมาตรฐานการจัดการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1. ประชากรกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ประกอบด้วย

1.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 235 คน จากจำนวนโรงเรียน 202 โรงเรียน

1.2 ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,121 คน จากจำนวนโรงเรียน 202 โรงเรียน

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ครั้งนี้ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน ที่ไม่ผ่านการรับรองรอบสาม ประกอบด้วยผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จำนวน 108 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ครั้งนี้ โดยใช้ในการคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยมีศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก จำนวน 2 คน และครู โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 8 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

1.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้างโดยกำหนดประเด็นหรือข้อคำถามแบบคำถามปลายเปิด (Open ended Form)

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.1 ศึกษาเอกสาร วารสาร บทความ และรายงานวิจัย ด้านทฤษฎี แนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคการรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในข้อ 1

2.1.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและ

ตรงกับสภาพการปฏิบัติจริง หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ทำการตรวจสอบ ประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

2.1.4.1 นายสมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล วุฒิกการศึกษา ปร.ค. (สังคมศาสตร์)

ตำแหน่ง ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.1.4.2 นายกิติพันธ์ อนันตกุลจิรโชติ วุฒิกการศึกษา กศ.ค. (การบริหาร การศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านเสม็ด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลประเมินผลสถิติการวิจัย

2.1.4.3 นายกนก คิมิ วุฒิกการศึกษา ค.ม. (การบริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้อำนวยการ โรงเรียนไตรภูมิวิทยา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2.1.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามของผู้เชี่ยวชาญแนะนำความถูกต้อง อีกครั้งเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.1.7 นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ความเชื่อมั่นของ แบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .880

2.1.8 นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บ รวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหา การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 8 ด้าน โดยนำด้านที่มีปัญหา 3 อันดับแรก มาเป็นประเด็นในการตั้งคำถาม เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ตามโครงสร้างเนื้อหา

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ถึงผู้อำนวยการโรงเรียน พร้อมด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับกำหนดวันรับแบบสอบถาม

1.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง กรณีได้แบบสอบถามไม่ครบ ปรากฏว่า แบบสอบถาม จำนวน 108 ฉบับ เก็บรวบรวมได้ จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.37

1.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์

2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

2.2 ผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิดเห็นในแต่ละประเด็นทันทีที่จบการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น

2.3 เมื่อจบการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสรุปอีกครั้ง ซึ่งหากผู้ให้มีความคิดเห็นเพิ่มเติม ก็จะมีบันทึกเพิ่มเติมอีก

2.4 ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะจดบันทึกและบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

1.2 การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์โดย การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียงนำมาแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อยที่สุด

1.3 การศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

2.1 นำข้อมูลมาจัดกลุ่มประเด็นสำคัญ จากนั้นสรุปเรียบเรียงด้วยคำใหม่ โดยการอภิปรายความ

2.2 ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) พรรณนารายละเอียด ตีความหมาย และอธิบายความ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ด้วยวิธีการของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร ดังนี้ (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 261)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ความเชื่อมั่น

k แทน จำนวนข้อของเครื่องมือที่วัด

S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวน

S^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของคะแนนรวมของเครื่องมือ

2. สถิติพื้นฐาน

2.1 ร้อยละ (Percentage)

2.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้ (สมนึก กัทธิชชนี. 2553 : 125)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	N	แทน	จำนวนข้อมูล

2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้สูตร ดังนี้

(ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 310)

$$S.D. = \sqrt{\frac{n \sum x^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ผู้วิจัยได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์และเสนอผลการวิจัย ตามลำดับ และแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

\bar{x} แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D แทน ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์หาค่าสถิติของข้อมูล โดยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปตาราง แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับ สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เรื่อง สภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 รายละเอียด ดังตาราง 4.1

ตาราง 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	29	28.20
หญิง	74	71.80
รวม	103	100.00
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	8	7.80
ครู	95	92.20
รวม	103	100
วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	69	66.99
ปริญญาโท	33	32.04
ปริญญาเอก	1	0.97
รวม	103	100.00
ประสบการณ์ในการทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	5	4.90
5 ปี ถึง 10 ปี	11	10.70
มากกว่า 10 ปี	87	84.50
รวม	103	100.00

ตาราง 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ด้านการอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนา ที่เกี่ยวข้องกับการคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในช่วงปี 2554 – 2557		
ไม่เคยผ่านการอบรม	37	35.90
เคยผ่านการอบรม	66	64.10
รวม	103	100.00

จากตาราง 4.1 พบว่า สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2557 เป็นเพศชาย 29 คน ร้อยละ 28.20 เพศหญิง 74 คน ร้อยละ 71.80 ตำแหน่ง ผู้บริหาร 8 คน ร้อยละ 7.80 ครู 95 คน ร้อยละ 92.20 ด้านวุฒิการศึกษาส่วนมากวุฒิการศึกษาปริญญาตรี 69 คน ร้อยละ 66.99 ปริญญาโท 33 คน ร้อยละ 32.04 และปริญญาเอก 1 คน ร้อยละ 0.97 ด้านประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี 87 คน ร้อยละ 84.50 และด้านประสบการณ์ด้านการอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในช่วงปี 2554 – 2557 ส่วนใหญ่เคยผ่านการอบรม 66 คน ร้อยละ 64.10

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

จากแบบสอบถาม คือ ผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ ในด้านสภาพการดำเนินการและปัญหาด้านระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ดังตาราง 4.2

ตาราง 4.2 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้าน

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.23	.767	มาก
2. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.20	.758	มาก
3. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	4.17	.810	มาก
4. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.22	.780	มาก
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.17	.795	มาก
6. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.18	.773	มาก
7. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	4.13	.803	มาก
8. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.22	.763	มาก
รวมเฉลี่ย	4.19	.781	มาก

จากตาราง 4.2 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.19$, S.D = .781) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.23$, S.D = .767) รองลงมา ได้แก่ ด้านที่ 8 การจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.22$, S.D = .763) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านที่ 7 การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ($\bar{x} = 4.13$, S.D = .803)

ตาราง 4.3 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขิรัมย์ เขต 1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมและรายข้อ

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	4.32	.744	มาก
2. ประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนด/จัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.25	.860	มาก
3. ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการอย่างครบถ้วน	4.19	.852	มาก
4. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามสภาพ/บริบทของโรงเรียน	4.28	.746	มาก
5. นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำ/ปรับปรุงขึ้นแล้วนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอความเห็นชอบ	4.25	.724	มาก
6. ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ	4.20	.797	มาก
7. จัดทำเอกสารมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้เป็นคู่มือการปฏิบัติงานสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้อง	4.19	.805	มาก
8. นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้เป็นแนวทางจัดทำแผนของสถานศึกษา	4.23	.744	มาก
9. ประเมินคุณภาพภายในและจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	4.39	.598	มาก
10. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย	4.32	.717	มาก

ตาราง 4.3 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
11. นำประกาศค่าเป้าหมายความสำเร็จเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอความเห็นชอบ	4.16	.764	มาก
12. จัดทำประกาศค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานและตัวบ่งชี้ และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษารับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย	4.16	.814	มาก
13. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา	4.21	.736	มาก
14. ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง	4.21	.750	มาก
15. ทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี) ตามกำหนดระยะเวลา	4.22	.740	มาก
16. รวบรวมผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ผลประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนเป็นข้อมูลพื้นฐานไว้อ้างอิงในการจัดทำแผน	4.26	.740	มาก
17. จัดทำแผน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียนและชุมชน	4.29	.709	มาก
18. วิเคราะห์ปัญหาจาก SAR ผลประเมินภายนอกของ สมศ. และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาลงในแผน	4.21	.836	มาก
19. กำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของการศึกษาลงในแผน	4.21	.709	มาก
20. ประเมินการกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่ายด้วยสัดส่วนที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ต้องการพัฒนา	4.11	.766	มาก
21. จัดทำเอกสารแผนฯ ไว้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานให้กับครูและบุคลากรทุกฝ่าย	4.15	.746	มาก
รวมเฉลี่ย	4.23	.767	มาก

จากตาราง 4.3 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$, S.D = .767) เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 9 ประเมินคุณภาพภายในและจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.39$, S.D = .596) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 10 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสม โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ($\bar{x} = 4.32$, S.D = .717) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 20 ประมาณการกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่ายด้วยสัดส่วนที่เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ต้องการพัฒนา ($\bar{x} = 4.11$, S.D = .776)

ตาราง 4.4 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง	4.16	.789	มาก
2. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการพัฒนาและสภาพความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดได้อย่างต่อเนื่องชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	4.27	.730	มาก
3. กำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรม/โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยอาศัยหลักวิชาการหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ที่อ้างอิงได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	4.22	.740	มาก
4. การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรทางสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ	4.24	.773	มาก

ตาราง 4.4 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
5. การกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ	4.11	.815	มาก
6. กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ	4.02	.828	มาก
7. เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการสถานศึกษาและหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	4.24	.720	มาก
8. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.27	.717	มาก
9. กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน	4.28	.706	มาก
รวมเฉลี่ย	4.20	.758	มาก

จากตาราง 4.4 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.20$, S.D = .758) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 9 กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.28$, S.D = .706) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 8 จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.27$, S.D = .717) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 6 กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ ($\bar{x} = 4.02$, S.D = .828)

ตาราง 4.5 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมอบหมายงานตามภารกิจอย่างชัดเจน และเป็นปัจจุบัน	4.37	.700	มาก
2. กำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ และประกาศนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	4.29	.749	มาก
3. ใช้แผนพัฒนาการศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหาร	4.25	.737	มาก
4. ทำงานร่วมกันเป็นทีม	4.20	.856	มาก
5. รายงานผลการปฏิบัติงานตามกิจกรรม/โครงการ	4.19	.864	มาก
6. แต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ	4.13	.813	มาก
7. วิเคราะห์กำหนดขอบข่ายข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็น	4.18	.789	มาก
8. ออกแบบเก็บข้อมูลที่หลากหลาย	4.06	.906	มาก
9. ตรวจสอบข้อมูลหาความถูกต้อง	4.05	.974	มาก
10. จัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ เป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึง และการให้บริการหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด	4.04	.766	มาก
11. มีกระบวนการพัฒนาโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด (Data Wise Improvement Process) การจัดเตรียมข้อมูล การสืบเสาะเพื่อวางแผนการใช้ข้อมูล และการลงมือปฏิบัติ	4.07	.757	มาก
รวมเฉลี่ย	4.17	.810	มาก

จากตาราง 4.5 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17, S.D = .810$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาและมอบหมายงานตามภารกิจอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน ($\bar{x} = 4.37$, S.D = .700) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 กำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ และประกาศนโยบาย การจัดการศึกษาของสถานศึกษา ($\bar{x} = 4.29$, S.D = .749) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 10 จัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ เป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึง และการให้บริการหรือการเชื่อมโยง เครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด ($\bar{x} = 4.04$, S.D = .766)

ตาราง 4.6 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ของสถานศึกษา

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับ การปฏิบัติ
1. แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบสำหรับการดำเนินงานตาม แผนพัฒนาสถานศึกษาให้ชัดเจน	4.32	.730	มาก
2. ประชุมปรึกษาหารือคณะกรรมการ/กิจกรรม ก่อนกาดำเนินงาน	4.21	.824	มาก
3. ผู้ที่รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพอย่างสูงสุด	4.13	.848	มาก
4. รายงานผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ต่อผู้บริหารทุกระดับ	4.23	.770	มาก
5. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายและตัวชี้วัด ความสำเร็จของแผน	4.13	.757	มาก
6. ใช้ผลการประเมิน โครงการเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนพัฒนา สถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.21	.750	มาก
รวมเฉลี่ย	4.22	.780	มาก

จากตาราง 4.6 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D = .780) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบ สำหรับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ชัดเจน ($\bar{x} = 4.32$, S.D = .730) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 4 รายงานผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ต่อผู้บริหารทุกโครงการ ($\bar{x} = 4.23$, S.D = .770) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 5 วิเคราะห์ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของแผน ($\bar{x} = 4.13$, S.D = .757)

ตาราง 4.7 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทำงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน	4.31	.714	มาก
2. ทำความเข้าใจให้กับคณะทำงานเพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และมีทักษะการปฏิบัติงาน	4.19	.768	มาก
3. จัดทำแผนการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.14	.852	มาก
4. ปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน	4.12	.844	มาก
5. กำหนดแนวทาง/กระบวนการ/ปฏิทินที่ชัดเจน	4.28	.692	มาก
6. จัดทำกรอบ/ขอบข่ายการติดตามตรวจสอบที่ครอบคลุม วิสัยทัศน์และภารกิจของสถานศึกษาแผนปฏิบัติการประจำปี การเรียนการสอน งานวิชาการและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการบริหารและการจัดการสถานศึกษา	4.17	.755	มาก
7. จัดทำเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับขอบข่ายการติดตาม ตรวจสอบ	4.12	.820	มาก

ตาราง 4.7 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
8. ดำเนินการนิเทศ ติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง	4.10	.869	มาก
9. ใช้กิจกรรมติดตามตรวจสอบที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์เรียนการสอน เป็นต้น	4.14	.817	มาก
10. นำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการปฏิบัติงานและจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.14	.817	มาก
รวมเฉลี่ย	4.17	.795	มาก

จากตาราง 4.7 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, S.D = .795) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการการศึกษาทำงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.31$, S.D = .714) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 5 กำหนดแนวทาง/กระบวนการ/ปฏิทินที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.28$, S.D = .692) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 8 ดำเนินการนิเทศ ติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.10$, S.D = .869)

ตาราง 4.8 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน อย่างน้อย 3 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อย 1 คน	4.24	.773	มาก
2. ประชุมชี้แจงคณะทำงานให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีทักษะการปฏิบัติงาน	4.12	.820	มาก
3. จัดทำแผนการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดแนวทาง/กระบวนการที่ชัดเจน	4.22	.727	มาก
4. มีเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับการศึกษา ทุกมาตรฐาน ทุกตัวบ่งชี้	4.17	.742	มาก
5. ดำเนินการประเมินภายในสถานศึกษาตามแผนเมื่อสิ้นปีการศึกษา	4.14	.780	มาก
6. ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินรายมาตรฐาน/รายตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์พิจารณา	4.17	.760	มาก
7. นำผลการประเมินคุณภาพภายในเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน	4.13	.825	มาก
8. นำผลการประเมินคุณภาพภายในเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR)	4.23	.757	มาก
รวมเฉลี่ย	4.18	.773	มาก

จากตาราง 4.8 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

จากตาราง 4.8 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐาน

การศึกษาของสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.18$, S.D = .773) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน อย่างน้อย 3 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัดอย่างน้อย 1 คน ($\bar{x} = 4.24$, S.D = .773) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 8 นำผลการประเมินคุณภาพภายในเป็นข้อมูลในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) ($\bar{x} = 4.23$, S.D = .757) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 2 ประชุมชี้แจงคณะทำงานให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีทักษะการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.12$, S.D = .820)

ตาราง 4.9 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานและกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน	4.30	.725	มาก
2. ประชุมชี้แจงคณะทำงานให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีทักษะการปฏิบัติงาน	4.23	.757	มาก
3. ปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน	4.09	.887	มาก
4. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีครอบคลุมทุกรายการ ทุกด้าน ทุกมาตรฐาน	4.11	.726	มาก
5. ออกแบบการนำเสนอรายงานตามสาระสำคัญที่เชื่อมโยงกับการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา	4.10	.774	มาก
6. เขียนรายงานที่สะท้อนสภาพการดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาในปีถัดไป	4.11	.815	มาก

ตาราง 4.9 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
7. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ	4.04	.851	มาก
8. รายงานต่อต้านสังกัดและเผยแพร่ต่อสาธารณชน	4.07	.866	มาก
9. สอบถามความคิดเห็น ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะของผู้มีส่วนได้เสียหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง	4.14	.829	มาก
รวมเฉลี่ย	4.13	.803	มาก

จากตาราง 4.9 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพภายในอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.13$, S.D = .803) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 แต่งตั้งคณะกรรมการทำงานและ กำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน ($\bar{x} = 4.30$, S.D = .725) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ประชุมชี้แจง คณะทำงานให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีทักษะการปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 4.23$, S.D = .757) ส่วนข้อที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 7 นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ ($\bar{x} = 4.04$, S.D = .851)

ตาราง 4.10 สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D	ระดับการปฏิบัติ
1. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษา มีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา	4.30	.712	มาก
2. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	4.28	.733	มาก
3. พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้จนเป็นวัฒนธรรมในการทำงานปกติของสถานศึกษา	4.23	.730	มาก
4. นำผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของสถานศึกษามาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และจัดทำข้อมูลสารสนเทศใช้ในการพัฒนา ปรับปรุงสถานศึกษาต่อไป	4.22	.766	มาก
5. เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย	4.09	.879	มาก
รวมเฉลี่ย	4.22	.763	มาก

จากตาราง 4.10 พบว่า สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.22$, S.D = .763) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ข้อ 1 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากร

ทางการศึกษามีความรู้ความเข้าใจและตระหนักในความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ($\bar{x} = 4.30, S.D = .712$) รองลงมา ได้แก่ ข้อ 2 ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามุ่งพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.28, S.D = .733$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ข้อ 5 เผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้วยวิธีที่หลากหลาย ($\bar{x} = 4.09, S.D = .879$)

ตอนที่ 3 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขำบุรีรัมย์ เขต 1

ตาราง 4.11 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขำบุรีรัมย์ เขต 1 ทั้ง 8 ด้าน จากการสำรวจปัญหาตามความสำคัญเรียงจากมากไปหาน้อย จาก 1-3 โดยอันดับที่ 1 ให้ 3 คะแนน อันดับที่ 2 ให้ 2 คะแนน และอันดับที่ 3 ให้ 1 คะแนน สรุปการรวมคะแนน ดังตาราง 4.11

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน (คะแนนรวม)	ร้อยละ
1. จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง	858.00	14.35
2. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	837.00	14.00
3. จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน	773.00	12.92
4. จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	753.00	12.59
5. จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	736.00	12.31
6. จัดระบบบริหารและสารสนเทศ	711.00	11.89
7. ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	681.00	11.39
8. จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา	631.00	10.55

จากตาราง 4.11 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามลำดับ

ตาราง 4.12 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต	73	67.59
2. ขาดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา	72	66.67
3. ขาดการอบรมพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร	64	59.26
4. ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้	43	39.81
5. ขาดการพิจารณาสาระสำคัญที่จะกำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และ มาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา	42	38.89
6. มีการปรับเปลี่ยน โครงสร้างบ่อย ทำให้มาตรฐานการศึกษาไม่ชัดเจน	35	32.41
7. กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไม่ชัดเจน	32	29.62

ตาราง 4.12 (ต่อ)

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
8. ขาดการประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกมารับทราบ	32	29.62
9. ขาดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก	29	26.85
10. หลักสูตรมีความซ้ำซ้อน	19	17.59

จากตาราง 4.12 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขบุรี เขต 1 ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มีดังนี้ คือ ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ขาดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และขาดการอบรมพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร ตามลำดับ

ตาราง 4.13 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุขบุรี เขต 1 ปัญหาด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง	71	65.74
2. บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ด้านต่างๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม	64	59.26

ตาราง 4.13 (ต่อ)

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
3. ไม่นำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือ คณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	55	50.93
4. การกำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่ใช้กระบวนการวิจัย หรือผลการวิจัย หรือข้อมูลที่อ้างอิงได้ให้ครอบคลุม การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้	49	45.37
5. ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	47	43.52
6. กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากร ไม่เหมาะสมกับกิจกรรม/ โครงการ	44	40.74
7. กำหนดบทบาทหน้าที่ไม่อย่างชัดเจนให้บุคลากรของสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ	40	37.04
8. ขาดการกำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน	30	27.78

จากตาราง 4.13 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 1 ด้านปัญหาด้านจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มีดังนี้ คือ ขาดการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหา และความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจและเป้าหมาย ด้านต่างๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม และไม่นำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือ คณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ ตามลำดับ

ตาราง 4.14 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่สามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	87	80.56
2. ขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูลที่มีคุณภาพ	77	71.30
3. การจัดระบบสารสนเทศไม่เป็นหมวดหมู่ ไม่ครอบคลุม และไม่ปัจจุบัน	71	65.74
4. ขาดการจัดโครงสร้างหรือระบบการบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	55	50.93
5. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ	47	43.52
6. การกำหนดผู้รับผิดชอบไม่ชัดเจน	36	33.33

จากตาราง 4.14 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดระบบบริหารและสารสนเทศ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มีดังนี้ คือ ไม่สามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีเทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูลที่มีคุณภาพ และการจัดระบบสารสนเทศไม่เป็นหมวดหมู่ ไม่ครอบคลุมและไม่ปัจจุบัน ตามลำดับ

ตาราง 4.15 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแผนปฏิบัติงาน	91	84.26
2. บุคลากรบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ตนเองตามที่แผนปฏิบัติงานกำหนดไว้	79	73.15
3. ขาดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานอย่างจริงจัง	77	71.13
4. ขาดการนำผลสรุปการดำเนินงานในครั้งก่อนมาวิเคราะห์ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานใน ครั้งต่อไป	50	46.30
5. ขาดการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน	39	36.11
6. ขาดการรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ	33	30.56

จากตาราง 4.15 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกมี ดังนี้ คือ ขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแผนปฏิบัติงาน บุคลากรบางส่วนขาดความรับผิดชอบ ต่อนหน้าที่ตนเองตามที่แผนปฏิบัติงานกำหนดไว้ และขาดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ตามลำดับ

ตาราง 4.15 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแผนปฏิบัติงาน	91	84.26
2. บุคลากรบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อน้ำที่ตนเองตามที่แผนปฏิบัติงานกำหนดไว้	79	73.15
3. ขาดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานอย่างจริงจัง	77	71.13
4. ขาดการนำผลสรุปการดำเนินงานในครั้งก่อนมาวิเคราะห์ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานใน ครั้งต่อไป	50	46.30
5. ขาดการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน	39	36.11
6. ขาดการรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ	33	30.56

จากตาราง 4.15 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกมี ดังนี้ คือ ขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม/โครงการตามแผนปฏิบัติงาน บุคลากรบางส่วนขาดความรับผิดชอบ ต่อน้ำที่ตนเองตามที่แผนปฏิบัติงานกำหนดไว้ และขาดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานอย่างจริงจัง ตามลำดับ

ตาราง 4.16 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษา

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้และทักษะในการติดตามตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาระดับสถานศึกษา	66	61.11
2. ขาดการวางแผน ติดตาม การดำเนินงานที่เป็นระบบ	63	58.33
3. ขาดการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับ สถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง	62	57.41
4. ขาดการนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประ โยชน์ใน การปรับปรุงพัฒนา	60	55.56
5. ขาดการเตรียมการที่ดีและการให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด	60	55.56
6. ขาดการรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับ สถานศึกษา	40	37.04
7. ไม่กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับ สถานศึกษา	36	33.33

จากตาราง 4.16 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการติดตามตรวจสอบ คุณภาพการศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มีดังนี้ คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้อง ขาดความรู้และทักษะในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา ขาดการวางแผน ติดตาม การดำเนินงานที่เป็นระบบ และขาดการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคล และระดับสถานศึกษาอย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง ตามลำดับ

ตาราง 4.17 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	80	74.07
2. ไม่มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้ อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน	71	65.74
4. การใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมและไม่หลากหลาย	69	63.89
5. ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	58	53.70
6. ผู้บริหารขาดการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ	52	48.15

จากตาราง 4.17 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มีดังนี้ คือ ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ไม่มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คนที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน และ การใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมและไม่หลากหลาย ตามลำดับ

ตาราง 4.18 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ	76	70.37
2. การรายงานผลขาดการระบุปัญหา อุปสรรคข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข	68	62.96
3. ไม่ได้นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	63	58.33
4. เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ไม่แสดงผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด	55	50.93
5. เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ไม่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน	50	46.30
6. ไม่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	47	43.52
7. ไม่มีการสรุปและจัดทำรายงานประจำปี	33	30.56

จากตาราง 4.18 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มีดังนี้คือ ไม่นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ การรายงานผลขาดการระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข และไม่ได้นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

ตาราง 4.19 ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปัญหาด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1. ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา	63	58.33
2. ไม่พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้	58	53.70
3. กระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง	54	50.00
4. ขาดการคัดสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหารและการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง	51	47.22
5. ไม่มีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา	48	44.44
6. ขาดการศึกษา วิเคราะห์ ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	47	43.52
7. ขาดความร่วมมือในคณะครูและผู้บริหาร	46	42.59
8. ขาดการส่งเสริมแนวความคิด เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา	39	36.11
9. ขาดการประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนการดำเนินงาน	30	27.78

จากตาราง 4.19 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก มีดังนี้ คือ ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา ไม่พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และกระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตามลำดับ

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการสัมภาษณ์เพื่อหาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 โดยใช้ข้อมูลจากปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 103 คน ในประเด็นปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน พบว่า มีปัญหา 3 อันดับแรกที่ผู้วิจัยจะศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ได้แก่ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามลำดับ จากนั้นได้นำปัญหาที่ได้จำนวน 3 อันดับแรกนี้ไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน ซึ่งสามารถประมวลแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้ดังนี้

1. แนวทางการดำเนินงานให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

- 1.1 ให้มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาให้ชัดเจน โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก
- 1.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัจจุบันปัญหาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนา จัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาหรือแก้ไขปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหา โดยมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในสถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการดำเนินการ
- 1.3 ให้มีการใช้ระบบการนิเทศภายในโรงเรียนในการขับเคลื่อนในการดำเนินงาน
- 1.4 สรุปรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ
- 1.5 วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงานที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- 1.6 การพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- 1.7 การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2. แนวทางการดำเนินการด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจง ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการดำเนินการจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา

2.2 การปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนัก สร้างความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

2.3 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน เอกอัครราชทูต อัครราชทูตของ โรงเรียน จุดเด่นของโรงเรียน และนโยบายของหน่วยงานอื่น นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.4 ควรมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาเพิ่มเติม

2.5 มีการนำเข้าที่ประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศกำหนดค่าเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

2.6 มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2.7 จัดประชุมครูและบุคลากรให้มีความรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

3. แนวทางการดำเนินงานด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

3.1 ครูและบุคลากรจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของตนเอง เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ ผลการประเมินสมรรถนะทางการเรียนรู้ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

3.2 สร้างความตระหนักให้ครูที่รับผิดชอบในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ได้ประเมินโครงการและสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการต่อไป

3.3 ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวบรวม ผลการปฏิบัติงานของครูบุคลากรทุกคนในโรงเรียน วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อเสนอแนะ องค์กรประกอบและมาตรฐาน ตลอดจนเงื่อนไขของการพัฒนา เงื่อนไขของความสำเร็จ นำมาสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน

3.4 ให้มีการนำรายงานประเมินคุณภาพภายในเข้าที่ประชุมกรรมการสถานศึกษา รับทราบผลการดำเนินงาน

3.5 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.6 นิเทศกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

3.7 นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามูลนิธิเขต 1 จากการเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกนั้น สรุปได้ ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการดำเนินการอย่างจริงจังร่วมกับคณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานที่แต่งตั้งมีการวางแผน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีการนิเทศติดตามและพัฒนามาตรฐานการศึกษาต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหา มีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็ง จัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาก่อนการดำเนินงาน มีการสร้างความตระหนัก การสร้าง ความเข้าใจอย่างแท้จริง อีกทั้งควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบในการดำเนินการและผลของการดำเนินการ จะเห็นได้ว่าหากโรงเรียนได้ดำเนินการตามหลักแนวคิดและข้อเสนอแนะดังกล่าว คงจะทำให้โรงเรียนได้มีแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาทุกๆ ด้าน ซึ่งเป็นหลักประกันในการจัดการศึกษา สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งผลต่อการการรับรองการประเมินคุณภาพต่อไป

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
 - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1
3. เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
 - 1.1 ประชากร ประกอบด้วย
 - 1.1.1 ผู้อำนวยการ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 235 คน จากจำนวนโรงเรียน 202 โรงเรียน

1.1.2 ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2557 จำนวน 2,121 คน จากจำนวนโรงเรียน 202 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้เป็นการผสมผสานระหว่างการวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 และการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย 2 กลุ่ม ดังนี้

1.2.1 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครั้งนี้ ใช้การเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ในปีการศึกษา 2557 จำนวน 10 โรงเรียน ที่ไม่ผ่านการรับรองรอบสาม ประกอบด้วยผู้อำนวยการ โรงเรียนและครู จำนวน 108 คน

1.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสัมภาษณ์เพื่อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ครั้งนี้ โดยใช้การคัดเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน โดยมีศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก (สมศ.) จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการ โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก จำนวน 2 คน และครู โรงเรียนที่ผ่านการประเมินภายนอก จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้ มี 2 ประเภท ดังนี้

1.1 แบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 8 ด้าน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

1.2 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบมีโครงสร้างโดยกำหนดประเด็นหรือข้อคำถามแบบคำถามปลายเปิด (Open ended Form)

2. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

2.1 ขั้นตอนในการสร้างแบบสอบถาม

2.1.1 ศึกษาเอกสาร วารสาร บทความ และรายงานวิจัย ด้านทฤษฎี แนวคิดหลักการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.1.2 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือและเทคนิคการรวบรวมข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่าจากเอกสารตำราที่เกี่ยวข้อง

2.1.3 ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดในข้อ 1

2.1.4 นำเสนอร่างแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ตรวจสอบข้อบกพร่องแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ เพื่อให้ได้คำถามที่ครอบคลุมและตรงกับสภาพการปฏิบัติจริง หลังจากนั้นนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity)

2.1.5 นำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามของผู้เชี่ยวชาญแนะนำความถูกต้องอีกครั้งเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2.1.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้อำนวยการ โรงเรียน และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

2.1.7 นำแบบสอบถามไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) ทั้งฉบับ โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .880

2.1.8 นำแบบสอบถามมาจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.2 ขั้นตอนในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.1 ผู้วิจัยนำข้อมูลจากผลการวิเคราะห์แบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้ง 8 ด้าน โดยนำด้านที่มีปัญหา 3 อันดับแรกมาเป็นประเด็นในการตั้งคำถาม เพื่อหาแนวทางพัฒนาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

2.2.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ตาม โครงสร้างเนื้อหา

2.2.3 นำแบบสัมภาษณ์ฉบับร่างเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ

2.2.4 ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม

3.1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

3.1.2 ผู้วิจัยนำหนังสือจากผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ถึงผู้อำนวยการ โรงเรียน พร้อมด้วยแบบสอบถามเพื่อการวิจัย ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง พร้อมกับกำหนดวันรับแบบสอบถาม

3.1.3 ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลและติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองกรณีได้แบบสอบถามไม่ครบ ปรากฏว่า แบบสอบถาม จำนวน 108 ฉบับ เก็บรวบรวมได้ จำนวน 103 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.37

3.1.4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์

3.2.1 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.2.2 ผู้วิจัยสรุปรวบรวมความคิดเห็นในแต่ละประเด็นทันทีที่จบการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น

3.2.3 เมื่อจบการสัมภาษณ์ผู้วิจัยจะสรุปอีกครั้ง ซึ่งหากผู้ให้มีความคิดเห็นเพิ่มเติมก็จะบันทึกเพิ่มเติมอีก

3.2.4 ในการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะจดบันทึกและบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถาม

4.1.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หากค่าร้อยละ

4.1.2 การศึกษาสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์โดย การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และ หาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียงนำมาแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 100)

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50	หมายถึง	มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.1.3 การศึกษาปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์

4.2.1 นำข้อมูลมาจัดกลุ่มประเด็นสำคัญ จากนั้นสรุปเรียบเรียงถ้อยคำใหม่ โดยการอภิปรายความ

4.2.2 ทำการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) พรรณนารายละเอียดตีความหมาย และอธิบายความ

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สภาพในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยภาพรวม พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมา ได้แก่ ด้านจัดทำแผนพัฒนา การจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

2. ปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 พบว่า ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 โดยเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่าง

ต่อเนื่อง ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็น รายงานประเมินคุณภาพภายใน ตามลำดับ

3. ผลการรวบรวมข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 มีดังนี้

3.1 แนวทางในการดำเนินงานด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

3.1.1 ให้มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาให้ชัดเจน โดยยึดมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษาเป็นหลัก

3.1.2 จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีให้มีความสอดคล้องและสัมพันธ์กับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนพัฒนา จัดทำโครงการ/กิจกรรมพัฒนาหรือแก้ไข ปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาโดยมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ใน สถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการดำเนินการ

3.1.3 ให้มีการใช้ระบบการนิเทศภายในโรงเรียนในการขับเคลื่อนในการดำเนินงาน

3.1.4 สรุปรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ

3.1.5 วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงานที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูลสารสนเทศ ในการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.1.6 การพัฒนาให้สถานศึกษาเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3.1.7 การมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

3.2 แนวทางในการดำเนินการด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โรงเรียน ควรเตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ดังนี้

3.2.1 แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจง ความสำคัญ วัตถุประสงค์ และเป้าหมายการดำเนินการจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา

3.2.2 การปลูกจิตสำนึก สร้างความตระหนัก สร้างความรู้ความเข้าใจ ในการพัฒนา คุณภาพการศึกษา

3.2.3 การวิเคราะห์ความต้องการของผู้ปกครอง ชุมชน เอกอัครกษณ์ อัครกษณ์ของ โรงเรียน จุดเด่นของโรงเรียน และนโยบายของหน่วยเหนือ นำมากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา

3.2.4 ควรมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของสถานศึกษาเพิ่มเติม

3.2.5 มีการนำเข้าที่ประชุมของคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ และประกาศกำหนดค่าเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

3.2.6 มีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2.7 จัดประชุมครูและบุคลากรให้มีความรู้และทันต่อการเปลี่ยนแปลงหลักสูตร

3.3 แนวทางในการดำเนินงานด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพ ภายใน ดังนี้

3.3.1 ครูและบุคลากรจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของตนเอง เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมินการอ่านคิดวิเคราะห์ ผลการประเมินสมรรถนะทางการเรียนรู้ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น

3.3.2 สร้างความตระหนักให้ครูที่รับผิดชอบในแต่ละโครงการ/กิจกรรม ได้ประเมินโครงการและสรุปเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาโครงการต่อไป

3.3.3 ให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวบรวม ผลการปฏิบัติงานของครูบุคลากรทุกคนในโรงเรียน วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็ง ข้อเสนอแนะ องค์ประกอบและมาตรฐาน ตลอดจนเงื่อนไขของการพัฒนา เงื่อนไขของความสำเร็จ นำมาสรุปรายงานผลการดำเนินงานในแต่ละมาตรฐาน

3.3.4 ให้มีการนำรายงานประเมินคุณภาพภายในเข้าที่ประชุมกรรมการสถานศึกษา รับทราบผลการดำเนินงาน

3.3.5 เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย
ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.3.6 นิเทศกำกับติดตามตรวจสอบการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

3.3.7 นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

จากข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานบุรีรัมย์เขต 1 จากการเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรกนั้น สรุปได้ ดังนี้ สถานศึกษาควรมีการดำเนินการอย่างจริงจังร่วมกับ คณะกรรมการสถานศึกษาหรือคณะทำงานที่แต่งตั้งมีการวางแผน มีการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน มีการดำเนินงานตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีการนิเทศติดตามและพัฒนามาตรฐานการศึกษาต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันปัญหา มีการวิเคราะห์หาจุดอ่อน จุดแข็ง จัดระบบสารสนเทศของ สถานศึกษาก่อนการดำเนินงาน มีการสร้างความตระหนัก การสร้าง ความเข้าใจอย่างแท้จริง อีกทั้ง ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบในการดำเนินการและผลของการดำเนินการ

และนำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าหากโรงเรียนได้ดำเนินการตามหลักแนวคิดและข้อเสนอแนะดังกล่าวคงจะทำให้โรงเรียนได้มีแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาทุกๆ ด้าน ซึ่งจะเป็นหลักประกันในการจัดการศึกษา สร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และส่งผลต่อการรับรองการประเมินคุณภาพต่อไป

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 อภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากปัจจุบันสถานศึกษาต้องดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 หมวด 6 (กระทรวงศึกษาธิการ. 2547 : 36) ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประเมินผลภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อย่างน้อย 1 ครั้ง ในทุกระยะ 5 ปี และสถานศึกษาจะต้องทำการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษาเองโดยถือเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเผยแพร่ตัวสารณชนทุกปีการศึกษานำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่องและการรองรับการประกันคุณภาพภายนอกนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วองและฮุย (Wong & Hui. 2010 : 205-233) ได้ศึกษาการประกันคุณภาพในโรงเรียนอนุบาลของฮ่องกง และได้พบกลไกใหม่ของการประกันคุณภาพการตรวจสอบทั้ง (QAI) ในปี 2000 พบว่า QAI เป็นกระบวนการที่อำนวยความสะดวกและมีประสิทธิผลอย่างยิ่งในการประเมินตนเองของโรงเรียนและการพัฒนาคุณภาพในการปฏิบัติตามนโยบายด้วย ทั้งนี้ควรคำนึงถึงว่ากลไกการประกันคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ควรรักษาความสมดุลระหว่างการประเมินภายนอกและภายใน และการทำงานที่มีการกระจายอำนาจการตัดสินใจและมีการปรับปรุงพัฒนาอยู่ตลอดเวลา

2. ด้านปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานูริรัมย์ เขต 1 พบปัญหาโดยเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปหา

น้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในตามลำดับ เนื่องจากการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นสิ่งที่สถานศึกษาต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 เพื่อประกันว่า การจัดการศึกษาของโรงเรียนจะส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพ ตามที่กล่าวไว้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 คือ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุขและมีศักยภาพ เช่นเดียวกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 คือ เพื่อพัฒนาเด็ก และเยาวชนไทยทุกคนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีคุณภาพด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง และแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ยังได้กำหนดให้มีระบบประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนามาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก โดยให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน และถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อเป็นการรองรับการประกันคุณภาพจากองค์กรภายนอก ปัจจุบันมีแหล่งเรียนรู้ที่เกิดขึ้นมากมายในชุมชน มีผู้หรือที่เรียกกันว่าภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้านที่สามารถให้ความรู้แก่ผู้เรียนได้ การเรียนแต่เพียงในห้องเรียนจึงไม่เพียงพอ เนื่องจากความรู้นอกห้องเรียนเกิดขึ้นมากมายและรวดเร็ว การแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ระหว่างองค์กรหลักในชุมชนที่มีความสัมพันธ์กับสถานศึกษามีส่วนในการส่งเสริมสนับสนุนและผลักดันให้เกิดการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานได้ ผู้บริหารและครูอาจารย์ในสถานศึกษา คือ บุคคลสำคัญที่จะต้องประสานงานให้องค์กรท้องถิ่นและผู้นำด้านต่างๆ ได้เข้ามาร่วมกันเรียนรู้ และมีส่วนร่วมจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาให้มากที่สุด ทั้งในรูปแบบของคณะกรรมการสถานศึกษาและรูปแบบอื่นๆ ตามโอกาส ผู้บริหารและครูต้องสร้างศรัทธาและฟื้นฟูบทบาทการเป็นผู้นำชุมชนด้านการศึกษาให้กลับคืนมา ต้องสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา มิใช่เพียงแต่สนับสนุนด้านวัตถุเท่านั้น แต่ตัวบุคลากรและองค์กรในท้องถิ่นเองสามารถเป็นสื่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้ รวมทั้งสามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และเข้าถึงการเรียนรู้ได้ทั้งระดับตนเองและสังคม การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ต้องเริ่มที่การมีส่วนร่วม การเรียนรู้จากการมีส่วนร่วมทำให้เกิดพลังชุมชน พลังชุมชนทำให้เกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทำให้เกิดสังคมเรียนรู้ สังคมเรียนรู้ทำให้คนในสังคมเกิดสันติสุขและสันติภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2555 : 13)

3. แนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จากผลการวิจัยครั้งนี้พบ ปัญหา 3 ปัญหา โดยเรียงอันดับความสำคัญจากมากไปหาน้อย ที่ผู้วิจัยจะศึกษาแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ได้แก่ ปัญหาด้านจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ปัญหาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และปัญหาด้านจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน และได้สรุปแนวทางการดำเนินงานในภาพรวมด้าน ดังนี้ แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 จากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีปัญหาโดยเรียงอันดับความสำคัญ จากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ดังนี้

ด้านที่ 8 จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการดำเนินงานด้านที่ 8 ดังนี้ คือ ควรให้มีการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาให้ชัดเจน โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับรายงานประจำปี 2551 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. 2551 : 13) ด้านปัญหาและอุปสรรคในการประเมินคุณภาพและมาตรฐานทางการศึกษา คือ สถานศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาหรือประกันคุณภาพภายใน ตามมาตรา 48 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวคือ สถานศึกษายังไม่ได้นำระบบการประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการบริหารงานภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง รวมทั้งการส่งเสริมให้ครูอาจารย์ และบุคลากรภายในสถานศึกษาปฏิบัติงานภายใต้ระบบการประกันคุณภาพเพื่อให้เกิดเป็นการปฏิบัติงานปกติซึ่งโดยภาพรวมการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการภายในสถานศึกษายังไม่สะท้อนภาพของการประกันคุณภาพการทำงานที่เป็นระบบชัดเจน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาและแผนปฏิบัติงานประจำปีให้มีความสอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาโดยมีมาตรฐานและตัวบ่งชี้ในสถานศึกษาเป็นเป้าหมายในการดำเนินการ ให้มีการใช้ระบบการนิเทศภายในโรงเรียนในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน สรุปรายงานผลการดำเนินงานให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรับทราบ และวิเคราะห์จุดเด่นจุดด้อยของการดำเนินงานที่ผ่านมาใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนการดำเนินงานในปีต่อไป

ด้านที่ 1 กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการดำเนินงานด้านที่ 1 ดังนี้ คือ โรงเรียนควรเตรียมความพร้อมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้สร้างความมั่นใจในคุณภาพการศึกษาสิ่งสำคัญอันดับแรก คือ การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษา โดยการจัดประชุมชี้แจงความสำคัญวัตถุประสงค์และเป้าหมายการดำเนินการจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วน เช่น ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2545 : 119) การพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

เพื่อสร้างความมั่นใจในคุณภาพของการจัดการศึกษา สถานศึกษาจะต้องแสดงภาระหน้าที่ความรับผิดชอบต่อผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน ได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบ ร่วมตัดสินใจในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการจัดการศึกษาจนผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานที่ตั้งไว้ ก็จะมีการกำหนดมาตรฐานให้สูงขึ้นเรื่อยๆ จนถึงมาตรฐานระดับเขตพื้นที่การศึกษา และมาตรฐานของชาติ ซึ่งสถานศึกษาจะต้องจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย และนำไปปฏิบัติจนเกิดเป็นรูปธรรม จากบทบาทของผู้บริหาร และครูนั้นมีการกี่ยวข้องยิ่งใหญ่มากในการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนเนื่องจากเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและมีอิทธิพลในการหล่อหลอมให้ผู้เรียนเป็นคนดี มีความสามารถ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข จึงมีความจำเป็นที่ผู้บริหารและคณะครูจะต้องมีความตระหนัก มีความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันคิด ร่วมกันทำ โดยอาศัยการทำงานเป็นทีม และประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง

ด้านที่ 7 จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนวทางการดำเนินงานด้านที่ 7 ดังนี้ คือ ควรให้มีการดำเนินการมากที่สุด คือ ครูและบุคลากรจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีของตนเอง เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการประเมิน การอ่าน คิดวิเคราะห์ ผลการประเมินสมรรถนะ ผลการประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เป็นต้น ซึ่งเป็น การรายงานข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงถึงผลการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแล้วนำไปวิเคราะห์จัดเป็น ข้อมูลสารสนเทศต่อไป ให้มีการนำรายงานประเมินคุณภาพภายในเข้าที่ประชุมกรรมการ สถานศึกษา รับทราบผลการดำเนินงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบด้วยวิธีการ ที่หลากหลาย การจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในนั้นเป็นสิ่งสำคัญของการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 48 ระบุไว้ว่า สถานศึกษาจะต้องทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชนเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาและเพื่อ การประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งการรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนนับเป็นขั้นตอนสำคัญ ของการดำเนินการตามระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ซึ่งเราเรียกเอกสารนี้ว่า รายงานประจำปีหรือรายงานการประเมินตนเอง ผลจากการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการประกัน คุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจใน การจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องดำเนินการไปตามระบบ ตามขั้นตอน โดยการเปิดโอกาสให้ ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในตัดสินใจ และรับผิดชอบการดำเนินงานร่วมกัน การบริหารจัดการ เป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหารและการจัดการที่ดีจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อน ให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

ผลจากการวิเคราะห์แนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะต้องดำเนินการไปตามระบบ ตามขั้นตอน โดยการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในตัดสินใจ และรับผิดชอบการดำเนินงานร่วมกัน การบริหารจัดการเป็นหน้าที่หลักของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) ที่ดีจะเป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นได้ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ปัญหาด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ควรมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา ควรพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และกระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

1.2 ปัญหาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและเพื่อให้เกิดความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และให้การอบรมพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร

1.3 ปัญหาด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในควรมีนำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือ คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ การรายงานผลให้ระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข และให้นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษารูปแบบการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2.3 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กองทัพ เลื่อนพานิชกุล และคณะ. (2547). การประเมินคุณภาพภายนอกสมศ. เพื่อการปฏิรูปการศึกษาไทยเข้าสู่มาตรฐานสากล. กรุงเทพฯ : โป้รเพช.
- กรมวิชาการ. (2542). การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2545). รายงานผลการดำเนินงาน 2 ปี กับการปฏิรูปการเรียนรู้ของกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . (2547). แนวทางการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- ขนิษฐา จรุงชนม์. (2550). การปฏิบัติงานการประกันคุณภาพภายในของคณะกรรมการศึกษาสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- คำรึน ทองเล็อม. (2550). การศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 4. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. การบริหารการศึกษานครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- จรัส นองมาก. (2540) การพัฒนาสถานศึกษาเพื่อมุ่งคุณภาพทั่วทั้งองค์กร. : เอกสารโรเนี่ยลประกอบการบรรยายบรรยายพิเศษเรื่องการศึกษายุคโลกาภิวัตน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ชาญณรงค์ พรุ่งโรจน์. (2544). “อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ ของการประกันคุณภาพการศึกษา” ในมติชนรอบบ่าย. กรุงเทพมหานคร : อินโฟเควสท์การพิมพ์.
- ฐานะ สายวาริรัตน์. (2553). สภาพและปัญหาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุริรัมย์เขต 1. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ทรงศักดิ์ สู่อุช. (2551). ปัจจัยทางการบริหารบ่งประการที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.

- ณรงค์ กือตันเทียะ. (2550). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษานานาชาติ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- นงลักษณ์ รักษาผล. (2553). สภาพการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จังหวัดน่าน. วิทยานิพนธ์ ค.ม. อุดรดิตถ์ : สถาบันราชภัฏอุดรดิตถ์.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2545). กระบวนการปฏิรูปเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้การประเมินและการประกัน. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- นันท์ ไชยสุริยา. (2552). ระดับปัญหาการประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 10. บุรีรัมย์ : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์.
- พงศ์พิชญ์ สุพรรณ. (2551). ปัญหาการดำเนินงานและแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียน สังกัดสำนักงานการศึกษาเทศบาลเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิสนุ ฟองศรี. (2550). เทคนิควิธีการประเมินโครงการ. พิมพ์ที่ 3. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพร็อบเบอร์ตี้พริ้นท์ จำกัด.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. (2542). และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. สืบค้นเมื่อ วันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2556. แหล่งที่มา : <http://www.moe.go.th/main2/p-r-b4201.htm>.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2553). เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. (ออนไลน์).
- รุ่ง แก้วแดง. (2544). การประกันคุณภาพการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- _____. (2545). ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก. พิมพ์ครั้งที่ 6 กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

- _____ . (2546). โรงเรียนนิตินุคคด. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- ลำควน ทูประโคน. (2552). การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน. วิทยานิพนธ์
ค.ม. บุรีรัมย์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ศิริจันทร์ ทองประเสริฐ. (2543 : กุมภาพันธ์-มีนาคม). "การประกันคุณภาพการศึกษา".
วารสารราชบัณฑิตสถาน. 25(2) : 34-42.
- สมชาย เทพแสง. (2548). "แนวทางการพัฒนาการศึกษา," วารสารวิชาการ.
สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 8(4) : 40-41.
- สมนึก ภัททิชณี. (2553). พื้นฐานการวิจัยการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 6. กอสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (2549). รายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก
รอบแรก. อัดสำเนา.
- _____ . (2557). รายงานสรุปผลการประเมินภายนอกรอบสาม (สมศ.) ระดับพื้นฐาน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. บุรีรัมย์.
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สำนักงานพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- _____ . (2555). แนวทางการดำเนินงานการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
เพื่อพร้อมการประเมินภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2542). การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
การศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____ . (2543). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาเพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์ดี.
- _____ . (2544). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมิน
ภายนอก. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา
แห่งชาติ.
- _____ . (2545ก). แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ :
โรงพิมพ์สำนักงานพุทธศาสนา.
- _____ . (2545ข). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค จำกัด.

- สำนักงานทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2554). การประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 เล่ม 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2549). มาตรฐานตัวบ่งชี้และเกณฑ์การพิจารณาเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอก รอบที่ 2 (พ.ศ. 2549-2553). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- _____. (2553). รายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. ม.ป.ท. : ม.ป.พ.
- สำนักปฏิรูปการศึกษา. (2545). การพัฒนาตัวบ่งชี้สำหรับประเมินคุณภาพการบริหารจัดการเขตพื้นที่การศึกษา. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2546). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). ข้อเสนอแนะการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561). กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค จำกัด.
- สำราญ วิรุณพันธ์. (2553). สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ ค.ม. บุรีรัมย์ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- สุชาติ ทางตะคุ. (2552). การมีส่วนร่วมในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของครูและผู้บริหารในโรงเรียน สังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. การบริหารการศึกษา นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุธรรม ธรรมทัศนานนท์. (2553) หลักการทฤษฎี และแนวปฏิบัติทางการบริหารการศึกษา. มหาสารคาม : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุพัตรา เมืองบุญชู. (2552). การศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์ประเมินคุณภาพภายนอก รอบสอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระบุรี เขต 1. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. การบริหารการศึกษา นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.

- สุทธิพงศ์ บุญสงค์. (2551). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนขนาดเล็ก
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครราชสีมา เขต 6. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม.
การบริหารการศึกษา นครราชสีมา : มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- Atria, J. P. (2000, June). "The Effect of the Illinois Quality Assurance and Improvement
Planning Process on Chicago Public School Teacher Attitudes toward School
Improvement," **Dissertation Abstracts International**. 60 (12) : 4254.
- Brooks, E. A. "(1999, October). Quality Assurance and Improvement Planning and the Education
of Special Education Students." **Dissertation Abstracts International**. 60 (14) :
946.
- Harper, J. R. (2000, July). The Role of Teams in Quality Assurance and Improvement Planning
in Two Illinois Middle Schools," **Dissertation Abstracts International**.
61(10) : 41.
- Gynnild, V. (2007). "Quality Assurance Reconsidered : A Case Study," **Quality in
Highs Education**. 13(3) : 263-273 ; November.
- Lim, F. C. B. (2009). "Educational Hub at a Crossroads : The Development of
Quality Assurance as a Competitive Tool for Singapore's Private Tertiary
Education,". **Quality Assurance in Education : An international Perspective**.
17(1) : 79-94.
- Pak Tee, N. G. (2008). "Phases and Paradoxes of Educational Quality Assurance : The Case
of the Singapore Educational System," **Quality Assurance in Education :
AnInternational Perspective**. 16(2) : 112-125.
- Wong, M. N.C. & Hui, L. (2010). "From External Inspection to Self-Evaluation :
A Study of Quality Assurance in Hong Kong Kindergartens,". **Early Education
and Development**. 21(2) : 205-233.

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
Buriram Rajabhat University

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๔๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน นายกนก ตีมี

ด้วย นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตุ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๔๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สมศักดิ์ มัจฉาวิทยากุล

ด้วย นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตุ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๔๓๗

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๒๕ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.กิตติพันธ์ อนันตกุลจิระโชติ

ด้วย นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตุ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ พิจารณาแล้วว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ในเรื่องนี้อย่างดียิ่ง จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ ในการทำการวิจัยและศึกษาข้อมูลครั้งนี้ เพื่อให้ผู้ทำการวิจัยจะได้ดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดอนุเคราะห์และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๕๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑ - ๒

โทรสาร ๐ ๔๕๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/๕๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขออนุมัติคราะห์ทดลองเครื่องมือการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลบ้านกรวด

ด้วย นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตู นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการทดลองใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่าง จริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ดังนั้น จึงขออนุญาตให้ นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตู ใช้เครื่องมือในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างสำหรับ กำหนดการทำงานผู้ทำการวิจัยจะประสานในรายละเอียดอีกครั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานคณบดี

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ต่อ ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

มือถือ ๐๘ ๖๔๖๘ ๑๖๕๖

ที่ ศธ.๐๕๔๕.๑๑/ว๔๕๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์
ถนนจิระ อำเภอเมืองบุรีรัมย์
จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๐๐๐

๑๕ ธันวาคม ๒๕๕๗

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์แจกแบบสอบถาม

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑

ด้วย นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตุ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต ๑ โดยมี อาจารย์ ดร.เผ่าพงษ์พัฒน์ บุญกะนันท์ เป็นที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในการนี้นักศึกษามีความประสงค์ในการใช้เครื่องมือ ในการวิจัยที่จะใช้กลุ่มตัวอย่างจริงเพื่อหาประสิทธิภาพของเครื่องมือในการวิจัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุเทียบ ละอองทอง)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

สำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย

โทร ๐ ๔๔๖๑ ๑๒๒๑ ตั๋ว ๗๔๐๑-๒

โทรสาร ๐ ๔๔๖๑ ๒๘๕๘

ภาคผนวก ข
รายชื่อโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
Buriram Rajabhat University

แบบสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสาม(สมศ.) ระดับพื้นฐาน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ลำดับ	ชื่อสถานศึกษา	มาตรฐาน												สรุป					ระดับ	รับรอง	ไม่รับรอง
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	5	4	3	2	1			
1	โนนสวรรค์วิทยา	4	4	4	4	3	5	5	5	5	5	5	5	7	4	1	0	0	ดี	รับรอง	
2	บ้านคงกะทิง	5	4	5	4	3	4	4	5	4	4	5	4	7	1	0	0	0	ดี	รับรอง	
3	บ้านคงเย็น	5	5	5	4	3	4	5	5	5	5	5	4	8	3	1	0	0	ดี	รับรอง	
4	บ้านตะโกตานทร	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	6	1	0	0	ดี	รับรอง	
5	มหิตลอนุสรณ์	4	5	4	4	3	4	4	5	5	5	5	4	5	6	1	0	0	ดี	รับรอง	
6	วัดบ้านกะชาย	4	5	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5	7	4	1	0	0	ดี	รับรอง	
7	วัดบ้านหะหาด	5	5	4	5	3	4	4	3	5	5	5	4	5	3	2	0	0	ดี	รับรอง	
8	วัดบ้านปราสาท	4	5	5	4	3	4	5	5	5	5	5	4	7	4	1	0	0	ดี	รับรอง	
9	วัดบ้านปลัดปึก	4	4	4	4	1	3	3	3	5	4	5	3	2	5	4	0	1	ดี		ไม่รับรอง
10	สรีพรธนา	5	5	4	4	1	4	5	5	5	5	5	4	7	4	1	0	0	ดี		รับรอง
11	อนุบาลบ้านค่าน	5	5	5	4	4	4	4	5	4	4	5	4	5	7	0	0	0	ดี	รับรอง	
12	เขตการทาง๗5	5	5	5	4	1	3	5	5	5	5	5	4	8	2	1	0	0	ดี		รับรอง
13	ชุมชนบ้านหัววัว	5	5	4	4	3	5	4	5	5	5	5	4	7	4	1	0	0	ดี	รับรอง	
14	บ้านโกรกขี้หนู	5	5	5	5	5	1	5	5	5	4	4	5	9	2	0	0	1	ดี		ไม่รับรอง
15	บ้านโคกวัด	5	4	4	3	4	4	5	5	5	5	5	5	7	4	1	0	0	ดี	รับรอง	
16	บ้านตลาดควาย	4	5	4	4	3	4	4	3	5	5	5	5	5	5	2	0	0	ดี	รับรอง	
17	บ้านตลาดชัย	5	5	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5	8	3	1	0	0	ดี	รับรอง	
18	บ้านหนองไผ่ใหญ่	5	5	5	5	3	4	5	5	5	5	5	5	10	1	1	0	0	ดี	รับรอง	
19	บ้านหนองมะค้ำเต้	4	5	4	4	2	5	5	4	3	3	3	5	4	4	3	1	0	ดี		ไม่รับรอง
20	วัดบ้านบัลลังก์	4	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	8	4	0	0	0	ผ	รับรอง	
21	วัดบ้านสะแกชำ	4	5	5	3	3	5	5	5	5	4	4	5	7	3	2	0	0	ผ	รับรอง	
22	สะแกโพรงอนุสรณ์	5	5	4	4	3	4	5	5	5	5	5	4	7	4	1	0	0	ผ	รับรอง	
23	สามัคคีมีชัยวิทยา	5	5	5	5	1	5	5	5	4	4	5	5	9	2	1	0	0	ดี		ไม่รับรอง
24	เสนศิริอนุสรณ์	4	5	4	5	3	4	5	4	5	5	5	5	7	4	1	0	0	ดี	รับรอง	
25	อนุบาลบุรีรัมย์	5	5	4	5	3	4	5	5	5	5	5	5	9	2	1	0	0	ดี	รับรอง	
26	จตุคามสามัคคีวิทยา	4	4	4	4	1	4	4	4	4	4	4	4	0	0	0	0	1	ดี		ไม่รับรอง
27	จันทราวาส	5	5	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5	8	3	1	0	0	ดี	รับรอง	
28	บ้านโคกสว่าง	5	5	5	5	4	5	4	5	4	5	4	4	7	5	0	0	0	ดี	รับรอง	
29	บ้านโคกสูง	5	5	5	5	4	5	5	4	5	5	5	4	9	3	0	0	0	ดี	รับรอง	
30	บ้านม่วงหนองบอน	5	5	5	5	1	5	5	5	5	4	5	5	10	1	0	0	1	ดี		รับรอง

แบบสรุปสรุปผลการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม(สมศ.) ระดับพื้นฐาน

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1

ลำดับ	มาตรฐาน ชื่อสถานศึกษา	มาตรฐาน												สรุป					ระดับ	รับ รอง	ไม่ รับรอง
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	5	4	3	2	1			
31	บ้านขางคูราษฎร์	5	5	4	4	1	4	5	5	5	4	5	5	4	6	5	0	1	ดี		
32	บ้านห้วยเขื่อนค้อ	4	4	4	5	4	5	5	4	5	5	5	5	7	5	0	0	ดี	รับรอง		
33	บ้านสี่เหลี่ยมน้อย	5	5	4	4	4	4	5	5	5	5	5	5	8	4	0	0	ดี	รับรอง		
34	บ้านหนองเต่ากา	5	5	5	5	4	5	5	5	5	5	5	5	1	1	0	0	ดีมาก	รับรอง		
35	บ้านหนองคาคน้อย	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	5	0	2	0	0	ดี	รับรอง		
36	บ้านหนองไทร	5	5	4	4	3	5	4	5	5	4	5	5	7	4	1	0	ดี	รับรอง		
37	บ้านหนองห้วยปล่อง	5	5	5	4	4	4	5	5	5	5	5	5	9	3	0	0	ดี	รับรอง		
38	วัดชัยมงคลฯ	4	5	4	4	4	4	4	4	4	5	5	5	4	8	0	0	ดี	รับรอง		
39	วัดบ้านหินโคน	4	5	5	4	1	5	4	3	5	5	5	5	7	3	1	0	ดี		รับรอง	
40	วัดหนองเก้าข่า	5	5	5	4	1	3	5	5	5	5	5	5	9	1	1	0	ดี		ไม่ รับรอง	
41	วัดหนองกรก	5	5	5	5	4	4	5	5	5	5	5	5	0	2	0	0	ดี	รับรอง		
42	อนุบาลลำปลายมาศ	5	5	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5	8	4	0	0	ดีมาก	รับรอง	รับรอง	
43	วัดโพธิ์ทอง	5	5	4	4	3	4	4	5	5	5	5	5	6	4	1	0	ดี	รับรอง		
44	บ้านตะโก	4	4	4	4	3	4	5	5	5	5	5	5	6	5	1	0	ดี	รับรอง	รับรอง	
45	วัดบ้านรุน	5	5	5	4	1	5	5	5	5	5	5	5	1	1	0	0	ดี		ไม่ รับรอง	
46	บ้านสระเกษ	5	4	4	4	4	4	4	3	5	4	4	5	3	8	1	0	ดี	รับรอง		
47	บ้านสวายจิก	4	4	4	5	1	4	5	5	5	5	5	4	6	5	1	0	ดี		รับรอง	
48	บ้านฝ้าย	4	4	4	4	5	4	4	4	4	4	3	1	0	1	0	0	ดี	รับรอง		
49	เบญจคาม	5	5	5	5	3	4	5	5	5	5	5	4	9	2	1	0	ดี	รับรอง		
50	บ้านหนองปรือน้อย	4	4	4	4	1	4	5	5	5	5	5	4	5	6	0	0	ดี		ไม่ รับรอง	
51	บ้านสังกา	4	5	4	3	3	4	4	5	5	4	5	4	4	6	2	0	ดี	รับรอง		
52	บ้านเขากระโดงฯ	5	5	4	4	1	4	4	5	4	4	5	4	4	7	0	0	ดี		ไม่ รับรอง	
53	โสภณวรวัฒน์วิทยา	5	4	4	4	1	5	5	5	5	5	5	4	7	4	0	0	ดี	รับรอง		
54	วัดบ้านเข็ยสะแก	5	5	4	4	3	4	5	5	5	4	5	5	7	4	1	0	ดี	รับรอง		
55	วัดบ้านดงเหล็ก	5	4	4	4	5	4	5	5	5	5	5	5	8	4	0	0	ดี	รับรอง		
56	อนุบาลเมือง(บ้านบัว)	5	5	4	4	4	4	4	5	5	4	5	5	6	6	0	0	ดี	รับรอง		
57	วัดบ้านหนองดุมปัก	5	5	5	4	3	4	4	5	5	5	5	5	8	3	1	0	ดี	รับรอง		

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ภาคผนวก ค
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

1. แบบสอบถามมีจุดมุ่งหมาย เพื่อการศึกษาเท่านั้น
2. คำตอบของเจ้าหน้าที่จะเป็นประโยชน์ และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการศึกษาวิจัย ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาระบบงานบริหารการศึกษาต่อไป
3. คำตอบของเจ้าหน้าที่ไม่มีถูกหรือผิด ผู้วิจัยจึงขอใคร่ขอความกรุณา จากเจ้าหน้าที่ช่วยตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง และตรงกับความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่มากที่สุด
4. ข้อมูลต่างๆที่เจ้าหน้าที่ตอบในแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับและไม่มีผลเสียต่อตัวเจ้าหน้าที่หรือบุคคลใดๆ
5. แบบสอบถามนี้ ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถออกจากการวิจัย โดยไม่บอกสาเหตุใดๆ ข้อมูลจะถูกวิเคราะห์แล้วเสนอในภาพรวมโดยไม่นำเสนอข้อมูลหรือความลับของเจ้าหน้าที่มาเปิดเผยหรือเสนอผลการวิจัยเป็นรายบุคคล ข้อมูลของเจ้าหน้าที่จะนำมาใช้เพื่อการวิจัยเท่านั้น โดยไม่มีผลกระทบใดๆ ต่อการทำงาน
6. แบบสอบถามชุดนี้มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ใน 8 ด้าน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ใน 8 ด้าน

ผู้วิจัยขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และให้ความช่วยเหลือในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้ด้วย

นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตุ

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริง

1. เพศ

- () ชาย
() หญิง

2. ตำแหน่ง

- () ผู้บริหาร
() ครู

3. วุฒิการศึกษา

- () ปริญญาตรี
() ปริญญาโท
() ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ในการทำงาน

- () น้อยกว่า 5 ปี
() 5 ปี ถึง 10 ปี
() มากกว่า 10 ปี ขึ้นไป

5. ประสบการณ์ด้านการอบรมหรือเข้าร่วมประชุมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษา ในช่วงปี 2554 – 2557

- () ไม่เคยผ่านการอบรม
() เคยผ่านการอบรม จำนวน ครั้ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับการปฏิบัติ ด้านขวามือ
ของข้อความที่ตรงกับกรปฏิบัติของท่านตามความเป็นจริง ซึ่งได้กำหนดความคิดเห็นเป็นคะแนน
ดังนี้

- 5 หมายถึง มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง มีการปฏิบัติ/อยู่ในระดับน้อยที่สุด

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย					
2. ประชุมคณะกรรมการเพื่อกำหนด/จัดทำมาตรฐานการศึกษา ของสถานศึกษา					
3. ร่วมกันศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้เพื่อ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามประกาศของ กระทรวงศึกษาธิการอย่างครบถ้วน					
4. กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยมุ่งพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนตามสภาพ/บริบทของ โรงเรียน					
5. นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดทำ/ปรับปรุงขึ้นแล้ว นำเข้าไปประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอความเห็นชอบ					
6. ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้องรับทราบ					
7. จัดทำเอกสารมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไว้เป็นคู่มือ การปฏิบัติงานสำหรับครูและผู้เกี่ยวข้อง					
8. นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไปใช้เป็นแนวทางจัดทำแผน ของสถานศึกษา					

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
9. ประเมินคุณภาพภายในและจัดทำรายการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR) โดยยึดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
10. แต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของทุกมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย					
11. นำประกาศค่าเป้าหมายความสำเร็จเข้าที่ประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขอความเห็นชอบ					
12. จัดทำประกาศค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานและตัวบ่งชี้และประชาสัมพันธ์ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษารับทราบด้วยวิธีการที่หลากหลาย					
13. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา					
14. ประชุมชี้แจงสร้างความเข้าใจกับผู้ที่เกี่ยวข้อง					
15. ทบทวนและจัดทำแผนพัฒนาการศึกษา (แผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการประจำปี) ตามกำหนดระยะเวลา					
16. รวบรวมผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี ผลประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนเป็นข้อมูลพื้นฐาน ไว้อ้างอิงในการจัดทำแผน					
17. จัดทำแผน โดยกำหนดวิสัยทัศน์ให้ชัดเจน สอดคล้องกับเอกลักษณ์ของโรงเรียนและชุมชน					
18. วิเคราะห์ปัญหาจาก SAR ผลประเมินภายนอกของ สมศ. และผลการประเมินคุณภาพผู้เรียนเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงพัฒนาบรรจุดลง ในแผน					
19. กำหนดวัตถุประสงค์/เป้าหมายของโครงการให้สอดคล้องกับตัวบ่งชี้และมาตรฐานของการศึกษาลงในแผน					
20. ประเมินการกำหนดงบประมาณค่าใช้จ่ายด้วยสัดส่วนที่เหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาที่ต้องการพัฒนา					
21. จัดทำเอกสารแผนฯ ไว้ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติงานให้กับครูและบุคลากรทุกฝ่าย					

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
<p>การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา</p> <p>22. ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ จำเป็นอย่างเป็นระบบ โดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง</p>					
<p>23. กำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจเป้าหมายการพัฒนาและสภาพความสำเร็จของการพัฒนามาตรฐานการศึกษาที่กำหนดได้อย่างต่อเนื่องชัดเจนและเป็นรูปธรรม โดยทุกฝ่ายมีส่วนร่วม</p>					
<p>24. กำหนดวิธีการดำเนินกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยอาศัยหลักวิชาการหรือข้อมูลเชิงประจักษ์ ที่อ้างอิงได้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานที่กำหนดไว้</p>					
<p>25. การกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจนให้บุคลากรทางสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ</p>					
<p>26. การกำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพให้สอดคล้องกับกิจกรรม/โครงการ</p>					
<p>27. กำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นจากภายนอกที่ให้การสนับสนุนทางวิชาการ</p>					
<p>28. เสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ</p>					
<p>29. จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา</p>					
<p>30. กำหนดปฏิทินการนำแผนปฏิบัติการประจำปีไปสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน</p>					
<p>การจัดระบบบริหารและสารสนเทศ</p> <p>31. แต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและมอบหมายงานตามภารกิจอย่างชัดเจนและเป็นปัจจุบัน</p>					

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
32. กำหนดเป้าหมาย และตัวชี้วัดความสำเร็จ และประกาศนโยบายการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
33. ใช้แผนพัฒนาการศึกษาเป็นเครื่องมือในการบริหาร					
34. ทำงานร่วมกันเป็นทีม					
35. รายงานผลการปฏิบัติงานตามกิจกรรม/โครงการ					
36. แต่งตั้งคณะกรรมการเกี่ยวรวบรวมข้อมูลสารสนเทศ					
37. วิเคราะห์กำหนดขอบข่ายข้อมูลสารสนเทศที่จำเป็น					
38. ออกแบบเก็บข้อมูลที่หลากหลาย					
39. ตรวจสอบข้อมูลหาความถูกต้อง					
40. จัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ เป็นปัจจุบันสะดวกต่อการเข้าถึง และการให้บริการหรือการเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานต้นสังกัด					
41. มีกระบวนการพัฒนาโดยการใช้ข้อมูลอย่างชาญฉลาด (Data Wise Improvement Process) การจัดเตรียมข้อมูล การสืบเสาะเพื่อวางแผนการใช้ข้อมูล และการลงมือปฏิบัติ					
การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา					
42. แต่งตั้งคณะกรรมการผู้รับผิดชอบสำหรับการดำเนินงานตามแผนพัฒนาสถานศึกษาให้ชัดเจน					
43. ประชุมปรึกษาหารือคณะกรรมการ/กิจกรรม ก่อนการดำเนินงาน					
44. ผู้ที่รับผิดชอบและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบตามที่ได้กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด					
45. รายงานผลการดำเนินกิจกรรม/โครงการ ต่อผู้บริหารทุกโครงการ					
46. วิเคราะห์ผลการดำเนินงานเปรียบเทียบกับเป้าหมายและตัวชี้วัดความสำเร็จของแผน					
47. ใช้ผลการประเมินโครงการเป็นข้อมูลในการปรับปรุงแผนพัฒนาสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง					

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
การจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 48. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทำงานและกำหนดบทบาทหน้าที่อย่างชัดเจน					
49. ทำความเข้าใจให้กับคณะทำงานเพื่อให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีทักษะการปฏิบัติงาน					
50. จัดทำแผนติดตามตรวจสอบ					
51. ปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน					
52. กำหนดแนวทาง/กระบวนการ/ปฏิทินที่ชัดเจน					
53. จัดทำกรอบ/ขอบข่ายการติดตามตรวจสอบที่ครอบคลุม วิทยาลัยฯ และภารกิจของสถานศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี การเรียนการสอน งานวิชาการและผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการบริหาร และการจัดการสถานศึกษา					
54. จัดทำเครื่องมือการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่สอดคล้องกับขอบข่ายการติดตามตรวจสอบ					
55. ดำเนินการนิเทศ ติดตามตรวจสอบอย่างต่อเนื่อง					
56. ใช้กิจกรรมการติดตามที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสาร การสังเกตการณ์เรียนการสอน เป็นต้น					
57. นำผลการติดตามมาตรวจสอบคุณภาพไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน และจัดทำรายงานการพัฒนาคุณภาพการศึกษาประจำปี					
การจัดให้มีการประเมินคุณภาพในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 58. แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน อย่างน้อย 3 คน ซึ่งประกอบไปด้วยผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับการขึ้นทะเบียนจากหน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อย 1 คน					
59. ประชุมชี้แจงคณะทำงานให้เข้าใจบทบาทหน้าที่ และมีทักษะการปฏิบัติงาน					

สภาพการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
	5	4	3	2	1
60. จัดทำแผนการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยกำหนดแนวทาง/กระบวนการที่ชัดเจน					
61. มีเครื่องมือประเมินคุณภาพภายในที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาทุกระดับการศึกษา ทุกมาตรฐาน ทุกตัวบ่งชี้					
62. ดำเนินการประเมินภายในสถานศึกษาตามแผน เมื่อสิ้นปีการศึกษา					
63. ใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินรายมาตรฐาน/รายตัวบ่งชี้ตามเกณฑ์พิจารณา					
64. นำผลการประเมินคุณภาพภายในเป็นข้อมูลพื้นฐานในการปรับปรุงการปฏิบัติงาน					
65. นำผลการประเมินคุณภาพภายในเป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี (SAR)					
การจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา					
66. แต่งตั้งคณะกรรมการทำงาน และกำหนดบทบาทหน้าที่ชัดเจน					
67. ประชุมชี้แจงคณะกรรมการให้เข้าใจบทบาทหน้าที่และมีทักษะการปฏิบัติงาน					
68. ปฏิบัติงานแบบมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน					
69. รวบรวมข้อมูลสารสนเทศการดำเนินงานตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปี ครอบคลุมทุกรายการ ทุกด้าน ทุกมาตรฐาน					
70. ออกแบบการนำเสนอรายงานตามสาระสำคัญที่เชื่อมโยงกับการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา					
71. เขียนรายงานที่สะท้อนสภาพการดำเนินงาน สรุปผลการดำเนินงาน และแนวทางการพัฒนาในปีถัดไป					
72. นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ					
73. รายงานต่อต้นสังกัด และเผยแพร่ต่อสาธารณชน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขต 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)
คำชี้แจง 1. ให้ท่านกาเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อความโดยเลือกเพียง 1 ด้าน ที่ท่านมีความคิดเห็นว่า
มีปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

- () ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- () ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- () ด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ
- () ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
- () ด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
- () ด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
- () ด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
- () ด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. โปรดเขียนหมายเลข 1-3 หน้าข้อความ ตามลำดับความสำคัญจากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านที่ท่านมีความคิดเห็นว่ามีปัญหาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ข้อ 1. ปัญหาด้านกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- () ครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดการศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้
- () ขาดความร่วมมือระหว่างโรงเรียน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดมาตรฐานการศึกษา
- () ขาดการพิจารณาสาระสำคัญที่กำหนดในมาตรฐานและตัวบ่งชี้ที่สะท้อนอัตลักษณ์และมาตรฐานการส่งเสริมของสถานศึกษา
- () กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ไม่ชัดเจน
- () ขาดการประกาศค่าเป้าหมายแต่ละมาตรฐานและตัวบ่งชี้ว่าด้วยการประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษาให้กลุ่มผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกรับทราบ
- () ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองและชุมชนได้เข้าใจในเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต

- () มีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างบ่อย ทำให้มาตรฐานการศึกษาไม่ชัดเจน
- () ขาดการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกสถานศึกษา
- () ขาดการยอมรับพัฒนาครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตร
- () หลักสูตรมีความซ้ำซ้อน
- () อื่นๆ.....

ข้อ 2. ปัญหาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- () ขาดการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- () ขาดการศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบโดยใช้ข้อมูลตามสภาพจริง
- () บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ด้านต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นที่คุณภาพผู้เรียนที่สะท้อนคุณภาพความสำเร็จอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม
- () ขาดการกำหนดแหล่งเรียนรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชน
- () การกำหนดวิธีการดำเนินงานกิจกรรม โครงการที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาไม่ใช่กระบวนการวิจัย หรือผลการวิจัย หรือข้อมูลที่น่าเชื่อถือได้ให้ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานที่กำหนดไว้
- () กำหนดบทบาทหน้าที่ไม่อย่างชัดเจนให้บุคลากรสถานศึกษาและผู้เรียนร่วมรับผิดชอบและดำเนินงานตามที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ
- () กำหนดการใช้งบประมาณและทรัพยากรไม่เหมาะสมกับกิจกรรม/โครงการ
- () ไม่นำเสนอแผนพัฒนาการจัดการศึกษาต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้ความเห็นชอบ
- () อื่นๆ.....

ข้อ 3. ปัญหาด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ

- () ขาดการจัด โครงสร้างหรือระบบการบริหารงานของสถานศึกษาที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
- () ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถ
- () การกำหนดผู้รับผิดชอบไม่ชัดเจน
- () การจัดระบบสารสนเทศไม่เป็นหมวดหมู่ ไม่ครอบคลุม และไม่ปัจจุบัน
- () ไม่สามารถนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ในการบริหารและการพัฒนาการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- () ขาดอุปกรณ์เทคโนโลยีเพื่อสืบค้นข้อมูลที่มีคุณภาพ
- () อื่นๆ.....

ข้อ 4. ปัญหาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

- () ขาดการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานอย่างจริงจัง
- () บุคลากรบางส่วนขาดความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ตนเองตามที่แผนปฏิบัติงานกำหนดไว้
- () ขาดความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการดำเนินกิจกรรม / โครงการตามแผนปฏิบัติงาน
- () ขาดการรายงานผลการดำเนินงานกิจกรรม/โครงการ
- () ขาดการนำผลสรุปการดำเนินงานในครั้งก่อนมาวิเคราะห์ปรับปรุงแนวทางการปฏิบัติงานในครั้งต่อไป
- () ขาดการกำกับติดตามการดำเนินงานตามแผนการปฏิบัติงาน
- () อื่นๆ.....

ข้อ 5. ปัญหาด้านการจัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา

- () ไม่กำหนดผู้รับผิดชอบในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา
- () ขาดการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งระดับบุคคลและระดับสถานศึกษาอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง
- () ขาดการรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา
- () ขาดการวางแผน ติดตาม การดำเนินงานที่เป็นระบบ
- () ขาดการนำผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงพัฒนา

- () ขาดการเตรียมการที่ดีและการให้ความร่วมมือในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจากหน่วยงานต้นสังกัด
- () บุคลากรที่เกี่ยวข้องขาดความรู้และทักษะในการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาระดับสถานศึกษา
- () อื่นๆ.....

ข้อ 6. ปัญหาด้านการจัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

- () ผู้บริหารขาดการวางแผนการประเมินอย่างเป็นระบบ
- () ไม่มีคณะกรรมการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อย 3 คน ที่ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่หน่วยงานต้นสังกัดขึ้นทะเบียนไว้อย่างน้อย 1 คน เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมิน
- () ขาดการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง
- () ขาดความร่วมมืออย่างจริงจังของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- () การใช้เครื่องมือและวิธีการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาไม่เหมาะสมและไม่หลากหลาย
- () อื่นๆ.....

ข้อ 7. ปัญหาด้านการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

- () ไม่มีการสรุปและจัดทำรายงานประจำปี
- () เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ไม่สะท้อนคุณภาพผู้เรียน
- () เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาที่ไม่แสดงผลสำเร็จของการบริหารจัดการศึกษาตามรูปแบบที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด
- () ไม่นำเสนอรายงานต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและหรือคณะกรรมการสถานศึกษา และหรือคณะกรรมการบริหารสถานศึกษาให้เห็นชอบ
- () ไม่มีการเผยแพร่ต่อสาธารณชน หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- () การรายงานผลขาดการระบุปัญหา อุปสรรค ข้อเสนอแนะ และแนวทางแก้ไข
- () ไม่ได้นำผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปีมาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง
- () อื่นๆ.....

ข้อ 8. ปัญหาด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

- () ขาดการส่งเสริมแนวความคิด เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาที่มุ่งการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้เกิดขึ้นกับครูและบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา
- () ไม่พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้
- () กระบวนการในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาไม่เป็นไปอย่างต่อเนื่อง
- () ขาดการศึกษา วิเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา จากการประเมินตนเองหรือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
- () ขาดการคัดสรรข้อมูลสารสนเทศเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการบริหาร และการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- () ขาดการร่วมมือในคณะครูและผู้บริหาร
- () ขาดการประชุมปรึกษาหารือในการวางแผนการดำเนินงาน
- () ไม่มีการเผยแพร่ผลการพัฒนาคุณภาพการศึกษา
- () ไม่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อให้เกิดการพัฒนา
- () อื่นๆ.....

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

การศึกษาเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ครั้งที่ ในวัน ที่ เดือน พ.ศ.

ชื่อผู้สัมภาษณ์ นางพิชชาภรณ์ แป้นเกตุ โทรศัพท์ติดต่อได้ 0610246669

เริ่มสัมภาษณ์เวลา เสร็จการสัมภาษณ์ เวลา

บริเวณที่สัมภาษณ์ () 1 ที่ทำงาน () 2 ที่พัก

() 3 นอกโซนระบุ

แนะนำตัว : สวัสดิ์คะดิฉันเป็นนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ สาขาการบริหารการศึกษา รุ่นที่ 17 หมู่ที่ 1 ขณะนี้กำลังทำการศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในโรงเรียนที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ดิฉันได้นำข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่าง แล้วนำมาวิเคราะห์ปัญหา เพื่อศึกษาแนวทางการดำเนินการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1 ที่ไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม เรียงตามลำดับความสำคัญ 3 ด้าน ดังนี้

ข้อ 8. ปัญหาด้านการจัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

ข้อ 1. ปัญหาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

ข้อ 7. ปัญหาการจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน

1. เพศ () 1 ชาย () 2 หญิง

2. ตำแหน่ง

() ผู้บริหาร () ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

() ศึกษานิเทศก์ () ผู้ประเมินคุณภาพภายนอก

3. อายุ ปี

4. ท่านคิดว่าการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษามีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาหรือไม่

() สำคัญ () ไม่สำคัญ

ภาคผนวก ง
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยสุโขทัย
Buriram Rajabhat University

ตารางที่ 1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง ของแบบสอบถาม เรื่อง สภาพและปัญหาการดำเนินการประกัน
คุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์

เขต 1

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	การพิจารณา
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	+0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
9	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13	+1	+0	+0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
14	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
18	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้
19	1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20	+0	+0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
21	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	การพิจารณา
	1	2	3			
25	+1	+0	+0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
26	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31	+1	+0	+1	3	0.67	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
34	+0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
36	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
37	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
38	+1	+1	+0	2	0.67	ใช้ได้
39	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
40	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
41	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
42	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
43	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
44	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
45	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
46	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้
47	1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
48	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
49	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	การพิจารณา
	1	2	3			
75	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้
76	+0	+0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
77	1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
78	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
79	+0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
80	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
81	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
82	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
83	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
84	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
85	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
86	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ตารางที่ 2 ค่าดัชนีความสอดคล้อง ปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์เขต 1

ข้อที่	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			$\sum R$	IOC	การพิจารณา
	1	2	3			
1	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2	+1	+0	+1	2	0.67	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
5	+0	+1	+1	2	0.67	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

Case Processing Summary

	N	%
Cases Valid	30	100.0
Excluded ^a	0	.0
Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.880	79

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	พิชชาภรณ์ แป้นเกตุ
วัน เดือน ปี เกิด	21 ธันวาคม 2504
สถานที่เกิด	อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	106 หมู่ 17 ตำบลเสม็ด อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู วิทยฐานะชำนาญการพิเศษ
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนบ้านเสม็ดโคกตาล อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2517 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 7 โรงเรียนบ้านเขวาสินรินทร์ อำเภอเขวาสินรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2522 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสิรินธร อำเภอเมืองสุรินทร์ จังหวัดสุรินทร์ พ.ศ. 2524 ประกาศนียบัตรการศึกษาชั้นสูง (ป.กศ.สูง) วิชาเอกคณิตศาสตร์ วิทยาลัยครูสุรินทร์ พ.ศ. 2524 ครุศาสตร์บัณฑิต (คบ.) วิชาเอกภาษาไทย วิทยาลัยครูบุรีรัมย์ พ.ศ. 2559 ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์